

308301

త్రి దినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

దేని పట్టణము 1914వం అక్టోబరు నెల 2 వ తేదీ శుక్ర వారము.
ఆ నంద నా మ సం వత్సర ఆ శ్వే యు జ త్రయోదశి శు॥ ౧3 లు.

No. 167
నందిక ౧౬౭

ఆంధ్రా ఫాంటెన్ పేనా.

౧౪ వన్నె బాగాడు చాలాపట్టును. విద్యార్థులు చేయకొందురు గాక. ఇదే వెల. రూ. 1-12-0. క్రొత్త

ప్రంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యదాకము' అని ప్రసిద్ధి న శ్రీహర్షని వైషధమునకు తెలుగు. ఇది శ్రీహర్షని కృతి. అది ప్రాచీన నైషధము, జగద్విదిమము: విద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎన్నటెన్నట ఏదేకావలయునో సర్వము చెప్పబడియున్నది. అది సుందరమైన పటములుకూడ చేపబడి మేలైన కాగితములు, చిన్న నైషధము కలిగి మంచికాలికొలైండు చేయబడి యున్నది. గానార్థ ప్రత్యేకము వెల. రూ. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాడ్వే, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations. Price For two Vols. Rs.

1-4-0 Postage As. 3. Extra.

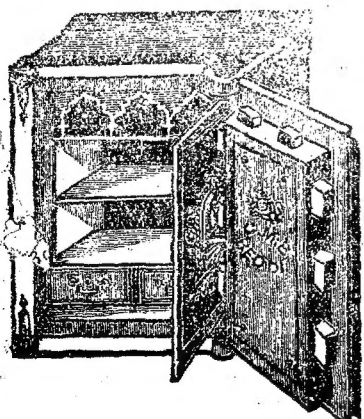
The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. As 12. Postage As. 2.

The first volume of faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras.

ఇనుప పెట్టెలు.

విదేశాల్లో కావలసిన అందముగా భద్రముగా నీచుట్టిక ములలో కొత్తచేత లతో పెట్టెలు మానవ బహువాణిముగా తయారుచేయించబడును. ఆర్థిక యిచ్చవారు నైషధమందము వీగము వివరము వ్రాగురుమన్నాము. విక్రయార్థము మొత్తము

గా కొనుటాకి డిస్కంట్ యిచ్చబడును. పలుకుప్రాల్భములకు మోసపోగూడదు. మా పెట్టెలవిషయమై మేము జవాబుదారిగా యుండగలవారము. కలయువారలు యీకింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బోలరామిరెడ్డి, (4-9-14) నెం. 61, గోవిందప్పనాయకవీధి, మద్రాస్.

సంజీవరక్ష.

ఇదియొక గొప్ప క్షయ నిమిత్తిచేసిన తామ్రము.

ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సుందరములకు కాపు. 2 కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంటు జాభ్యములను శోకనీయదు. 3. భూత్తచేత పీకాచములకు వాఱునో 4. వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, చెఱుము, మురించు. 6. ఆశోగము, అద్భుతము, విశ్వగ్రామములు, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. మూత్రక్రతువులు ప్రియమిక్రతువులగుదురు. 8. నీనాదం నెలుచును. 9. సభకట్టు, సజ్జనకకరము. 10. నీవొక వ్యాపార, కర్మకార, కాగ్యార్థ సమేతమై వెళ్ళబోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్ళిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి ముగియవున్నదని ఆకాధనాలు వేనోళ్ళను విశ్వాసమున క్కాణించియున్నారు. ఇది సర్వవధ వేదియగు నొక ఘోషము మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేగాని కాలాచిత్ర వేషదారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలగృధులందఱకు తెప్పించుకొని భరింపదగిన అమూల్యమైన ముప్రశస్తమైన రక్షతామ్రము.

తామ్రము వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:—సి. ఆర్. జనార్దనరావు, మెస్సేజిస్ట్రే బింగోలు. (గుంటూరు జిల్లా.

ది న వ త్రి క.
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండను.
చందా గురి నకు రూ. 12-0-0 | 3 మాసములకు రూ. 3-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 | 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రాంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.
సింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని టిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తు (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కిములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మానవ్య ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్ప్స్ బూబ్రిగేటింగు ఆయిలు లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—
నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,
మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

నీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే
తలనొప్పుల మాన్పును. నాడుపుపోట్ల బావును
పార్శ్వపునొప్పుల బారగోలును. పోట్లపోగొట్టిన
వనమూలికలచే హింమాదేశమును
తయారుచేయుటకు మంచిముందు.

సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
మంచభావచిటి మాదిరిన మోసము గలుగదు

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్త్ బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, బార్లిట్రస్ మద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గొరవాలు దగ్గరరైలుస్టేషనును బెలుపవలెను.

వై. డ్యు రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

తెలిగ్రాం అడ్డు
పండిట్, మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సామ్మ తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసా. 2-0-0

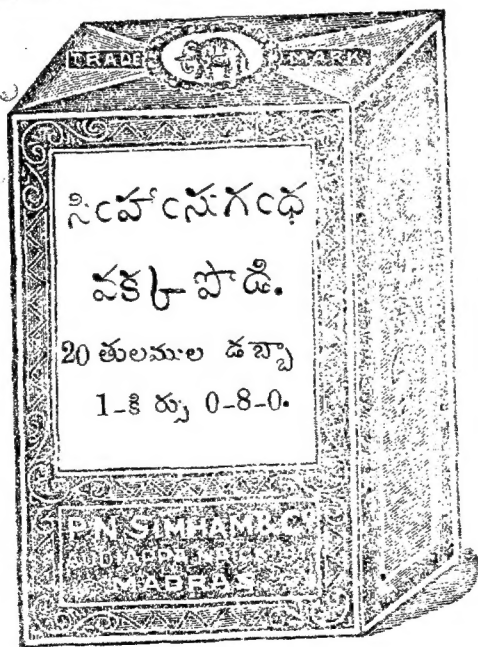
పోస్టాఫీసులవగయిరా క్రత్యేకము.

నమ్మకమున మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎ. సింహం. అందు కంపెనీ,
26 ఆదియప్పనాయకకోట, మద్రాసు.

వనోషధి సారసవరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు కెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపోట్లు, పాతవాాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన కలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
వయమగును. ఇది చర్మమునకు క్షాంతినిగలిగించును. నాటితంతువులకు వున్నవిగలిగించును. కెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. కీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా కల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

రసాయము.

సావంత్, అగ్నిమాండ్యము,

అక్క బద్ధమలకు మంచియును.

మల: మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4 0

25 : రసాయనము, ధో, బొంబాయి

చగల సెంటులను ప్రేమించువారు.

చక్కని సువా

అర్చన (రిజిస్టర్)

అనుప్రార్థనము

యందునది, కొ

తయారు చేయ

శ్రీ. సీతేశ్వరు

లోనే గొప్ప

పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసననుభవించుటకు

పాపుకీపరు నడుగవలయును వారికాపున రేచేని మాటప్రాయము.

చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,

1 కి బొమ్మ అత్తరుగల పెద్దపయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులో

మగగట్టబడి ఘుఘును బాడుచుండు కార్డులు డబ్బు 1-కి

0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కంపెనీ కంపెనీ, 155 బామా మసీదు, బొంబాయి.

మద్రాసు ఏకెంటు:— మెహత పురుషోత్తం నూత్రి

నెం 24, వై. నాబాబు రోడ్డు, ప్రభు బహుసమీపం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాన్యపుష్టినుండు లన్నిటికి తెల్లి.

ఇది సుంకించంటి ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన భూరిక్

కుల ఆధిపత్యపు కేవలము. దీనిప్రభావము కనుగొన

వలయునన్న గాత్ర పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు

కొనిన బొమ్మ నిమిషములలో రానిప్రభావము కనపడును. నపుడనే

కీళ్ళము బొమ్మలకు యింతవలెమించినది తేను. బట్టేయి

దర్శినికొని ముచ్చేతను మూర్తిద్యారంబులకు సంభవించెడి

అశాంతినిగలను బొమ్మలలో రాజావంటిది. రక్తమును

శుక్రమున విశుద్ధి పరుచునట్లును జేహమునకు బలమును

కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు సేహములను మొదలగు

నాకెము చేయటము కంటివంటిది "సర్వజీవన్" ఇది

క్షీణ, పురుషులు, బాలకు పృథులు అందరును నువ్వె

గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినమొదల వృద్ధాప్యము నశింప

మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0 0 బొమ్మ ప్రత్యేకము

ప్రొఫెసర్ బి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగభీమ

16 కృష్ణపు మొదలిపేట, తిరువల్లి క్లె. మదరాసు

గోల్ కంపెనీవారి బొమ్మలవేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినవి. వందలు

వందలు విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి

ర 1-4-0 పోస్టాఫీసు వేరు ప్రామిషి

నోటు మొదలగువాటిమీద నిశానిచ్చి

చే వ్రేలిముద్ర వేయట సర్వత్ర అవలం

బించుచున్నారు. వర్తకులు, డబ్బు

యివాండాల్లు మున్నగు వారికి మిగుల

ఉపయోగము.

గోల్ కంపెనీ, గుంటూరు.

విండ్ల పొ

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

కంటి నెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి

ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిడెన్నది

అమృతాంజనము డిపో పోర్టు బొంబాయి.

ఒకరున్నను గొట్టెపుర్రాతు 11 జన్మను వైనికులను జంకె
నయిన, ఆ సాహసకృత్యమును జేయునపుడు వానికి పదు
కొండు గాయములును, గొట్టెయనకు పదున కొండు గాయము
లును తగిలినవలయును, రుస్యచక్రము, వానికి గొట్టెయనము
పై నున్నయును పైనియును ఉది.

పూరసంగ్రామములు.

అందు చూపించినవారి సంఖ్య.

ఈ శతాబ్దములో జరిగిన యుద్ధముల నీయుద్ధముతో పోల్చుటకు వచ్చును. ఈ యుద్ధములను కవియైన నీడుగావు. కాని వానినిగూర్చి తెలిసికొనుట కభిలాషకలిగి యుండును. ఆ యుద్ధములన్నియునుగూడ పూరసంగ్రామము లేగాని యీ సంగ్రామమునకుమాత్రమే వియమకంతయు సరి రావు. విరోధాదేశముయొక్క భావిచరిత్రమంతయు నీ యుద్ధ పర్యవసానమువై నాధారపడియున్నది.

అలివాల యుద్ధము.—ఈయుద్ధ మాంగ్లేయులు సర్వముగ స్మరింపదగినది. సర్ హెన్రీ స్పిత్తు గారు సిక్కువీరులను జయించినవయము సామాన్యముకాదు. కాని అప్పు డొం డొరల నెదిరించిన వైనికలసంఖ్యను ఇప్పటిసంఖ్యను పోల్చి చూడుడు. ఆప్పుడు ఇంగ్లీషువారు 12 వేల వైనికలతోను 32 ఫిరంగులతోను సిక్కులు 19 వేల వైనికలతోను 68 ఫిరంగులతోను బోరాడిరి. సిక్కులలో 7 వేలమంది హతులైరి.

సావ్రాను.—ఆసంవత్సరమే (1846) సర్ హ్యూగ్ గారు 35 వేలమందితో శత్రువుల నెదిర్చెను. అతని వైనికలలో 2368 మంది హతులైరి.

చిరియనవాలా యుద్ధము.—మరి మూడేండ్లకు జరిగిన యీ యుద్ధము గొప్పయుద్ధమని తలచియుండిరి. ఆయుద్ధమందు ఆంగ్లేయు సేనలో 26 వంద ఉద్యోగులు హతులైరి. 6683 గాయములు తగిలినది. వైనికలలో 371 మంది చచ్చిరి; 1446 మందికి గాయములు తగిలినవి. సిక్కులలో 8 వేలమందిచచ్చిరి; 4 వేల మందికి గాయములు తగిలినవి.

అల్మాయుద్ధము.—ఈయుద్ధములో రష్యనులు టర్క్ల వారును పోరాడిరి. ఇదిగూడ గొప్పయుద్ధమని తలంపబడి యుండెను గాని యిప్పటియుద్ధమును గానకంటె రాదు. రష్యనులు పదాతులు 40 వేల ఆంగ్లేయులు 6 వేల మంది 160 ఫిరంగులయుద్ధమునకు వచ్చిరి. ఆంగ్లేయ సేనలను గుర్తించునట్లు నడపు చుండిరి. వారు 26 వేల మందియును పరానులు 24 వేల మందియునుండిరి. రష్యనులు పూర్తిగా నోడిపోయిరి. వారిలో 5 వేలమంది చచ్చిరి. 9000 మంది ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిరి. ఆంగ్ల పరాను సేనలలో 8400 మంది హతులుయిరి.

విరోధాలో యుద్ధములు.

సాల్వేసో—ఇటలీ యుద్ధములో నిదియొక గొప్ప యుద్ధము. దీనితో సాయుద్ధము ముగిసినది. ఈ యుద్ధము 15 గంటలలో ముగిసినది. ఆస్ట్రియావారికి మొదట జయము కలిగినట్లుపడెను. కాని పరానులను వారి చక్రవర్తియు జనరల్ మెకుమాను నీలుగార్లును నడపించి సాల్వేసోను మట్ట దించుటవలన ఆస్ట్రియనులు పాడిపోయిరి. ఆస్ట్రియా సేనలో 630 మంది ఉద్యోగులును 19,311 మంది వైనికలును హతులుయిరి. సహాయుల వైన్యములో 8 వంద సేనానాయకులును 936 మంది ఉద్యోగులును 17,305 మంది వైనికలును చచ్చిరి.

చాస్సెల్లోర్నస్—ఇచట అమెరికా వైన్యములతో 1863లో యుద్ధముజరిగినది. ఈ యుద్ధముననే స్ట్రాసు వాలు జాక్సనును పగ వాడనుకొని యతనివైనికలతో కాల్చిచంపిరి. వాటర్లుయుద్ధమున హూగోమాంటులో జరిగినపోరాటముతో నీ పోరాటమును పోల్చెదరు.

గ్రెట్టెబర్గ్—ఇచట నిరుదెగలలోను గాయములు తగిలినవారును చచ్చినవారును కలిసి 15 వేలమంది వంతున నుండిరి.

సడోవాయుద్ధము. ఈ యుద్ధము 1866లో జరిగినది. ఈ యుద్ధమున సేనలపరిమితముగ సమకూడినవి. ఆస్ట్రియా వారును వారి స్నేహితులను కలిసి 420 వేలమందియు జర్మనులు 350 వేలమందియు నుండిరి.

ఆస్ట్రియా సేనలను 215 వేలమంది పదాతులను 24 వేల మంది ఆంగ్లేయులను 770 ఫిరంగులను బెనెడెకు నడిపించెను. 221 వేలమంది పదాతులను 27 వేలమంది ఆంగ్లేయులను 780 ఫిరంగులను జర్మనులు పంపిరి. 195 శతాబ్దమున జరిగినవైనికలసంఖ్య అధికముగాగల యుద్ధములలో నీయుద్ధము రెండవ దనదగు ను. జర్మను సేనలో 860 మంది ఉద్యోగులును 8500 మంది వైనికలును, వైరులలో 1500 మంది ఉద్యోగులును 44 వేలమంది వైనికలును చచ్చిరి.

జర్మను పరానుయుద్ధము.

గ్రావలాట్టి—ఈయుద్ధము 12 గంటలమాత్రము జరిగినది. పరానులలో 19 వేలమందియును జర్మనులలో 25 వేల మందియును హతులైరి.

సెడను. ఇచట సలిదారుణముగ వైనికలుచచ్చిరి. ఈ యుద్ధములో 25 వేల పరానులను ఖైదీలుగా పట్టుకొనిరి. మరునాడు 88 వేలమంది లొంగిపోయిరి. 150 కోట్లఫిరంగులు 400 యుద్ధఫిరంగులు 70 యితరఫిరంగులను జర్మనులకు దొరికినవి. 14 వేలమంది పరానులను గాయములుతగిలినవి. ఇప్పుడు జర్మనుల నెదిరించుచున్న పరాను సైనికులకు సెడనుయుద్ధమున జర్మనులుచేసిన దారుణవధలను ముచ్చావు. వారు జర్మనుల నందల కన్నా టికిని క్షుణ్ణింపజాలరు.

స్టెనా. ఇచట 1877 లో రష్యనులకును టర్క్లవారి కిని పోరుజరిగినది. ఒకయుద్ధమున రష్యనులలో 2 వేలమంది చచ్చిరి; 4 వేలమందికి గాయములుతగిలినవి. ఆహారపదార్థములు దొరకక అస్మాను పాపాచివరకు 128 రు ఉద్యోగులతోడను 30 వేలమంది వైనికలతోడను లొంగిపోయెను.

తెలీకల్మీ-అడోవా - ఓమడురమను-పార్వెర్లు-ముకె డెను-లూల్బర్గ్-మొదలగునవి గూడ నిటీవలజరిగిన యుద్ధములలో గొప్పయుద్ధములే యనదగును.

చీనా జాతీయ వాదులు.

II

అలిదారుణ మగు నిరంకుశాధికారము కలిగినట్లే ప్రజలు తిరుగుబడుట తటస్థించు చుండునని సామాన్యముగ విశ్చయించును. మంచూవంతియులగు పరిపాలకుల నిరంకుశపరిపాలనమువలన చీనాలో మొదటి తిరుగుబాటు తటస్థించినది. ఆ తిరుగుబాటు 1911 సం॥ లో జరిగినది. ఆసమయమున చీనాదేశముం దలి దక్షిణభాగమున జనరలు చంగుహూనన్-వ్యాధుపల యధ్యక్షమువలన పలుకుబడి లిగియుండెను. సైనికవారతని కనుకూర్చుకొని నానాచో నతడతిరుగుబాటును ప్రారంభించి యాచివేయ గలిగియుండెను. మంచూరాజులను తరిమి వేయవలెనను దురుద్దేశముతో యూనిషికాయ జనరలు చెంగు హూనన్కునృతి లేకుమగు ను త్రవ్వలను రాజకుటుంబమువారిచే ప్రాయంచెను. తిరుగుబాటు కలుగుటకును, రాజకుటుంబము వారు తరిమివేయబడుటకును జనరలు చంగుహూనన్ యూనిషికాయకి సాధనమాత్రుడయ్యెను. యూనిషికాయకోరిక నెరవేరినది. అతడు ప్రజాపరిపాలన సంఘాధ్యక్షుడవనిని పదము గలిగెను. అధ్యక్షుని నిరంకుశ వ్యాపారములను పరికించి బహు భాగహాళి పరవశులగు దాక్షిణాత్య జాతీయనాయకులు 1913 వ సంవత్సరమున నాన్కిన్-నులో తిరుగుబాటును కలిగించిరి. తిరుగుబాటు ప్రబలసాగినది. ప్రజాపాక్షిక వైన్యములకు నాయకుడుగానుండునట్లు చంగుహూనన్ యూనిషికాయకి విరోధినిగా చేయుటకు జాతీయవాదులు ప్రబలప్రయత్నముల నొనరించిరి. ఈవైన్యాధిపతి యూనిషికాయపట్ల విశ్వాసపాత్రుడుగాలేదని యెల్ల వారును తలంచుచుండి యాతడు జాతీయ వాదల వైన్యముల నడిపించుట కంగీకరించునని యాశపడిరి. కాని యాతడటునిటు తేల్చు యున్నట్లుండి చిట్టచివరకు జాతీయవాదులవైన్యములవై బడి నాన్కింగులోవాని సలిదారుణముగ నాశనమొనరించెను. ఆసమయమున నాతడొనరించిన దారుణములను నాన్కిన్-పురవాసు లెన్నటికిని మరచజాలరు.

మందబుద్ధియగు నీక్రూరవైనికడే ప్రతిపక్షులకు విజయమును గూర్చుటకు కారకుడయ్యె ననియును. అతడు కల్పించు కొనుటయే తటస్థింపకున్న వో యారెండవ తిరుగుబాటు చరిత్రలో నిటుల నర్థింపబడి యుండదనియును, జనాభిప్రాయము కలగ. సర్ యెటు సెనును అతనిముఖ్యహితులను గూడనొక జపానుస్త్రీమరులో నెక్కి జపానులోనున్న టోకియోపట్టణము నకు పోయిరి. యూనిషికాయ భటులుగూడ వారిని స్వేషించుచు టోకియోకుపోయిరి. యూనిషికాయగారి భటులను చూచి సవ ఎటు సేను సంఘము వారికి విద్యుచ్ఛక్తికును నెక్కి కనబడకుండ పోయిరి. సవ ఎటు సెను తన విప్రుప్రయత్నమునుండి యిటుల నాటకపాత్రతలమాయ మగుటచే దూరదృష్టిలేని ప్రజలంతటితో నాతనిప్రయత్నమునకు స్వస్తి చెప్పవలసినవారైరి.

స్వతంత్రాభిలాషులగు ప్రజలొనర్చు ప్రయత్నములొక సారి యడచివేయబడినను, మరియొక రూపమున మరల తల యెత్తుచునే యుండును. ఇటీవల వైటువుల్సని (తెల్లతోడేలు) పేరుగల బండిపోటు దొంగయొకడు చీనారాజ్యమున పొడ చూపి ప్రపంచమును విస్మితముగాజేయజాలెను. యూనిషికాయ దొరతనమువారతని ననాయాగముగ పట్టుకొనగలరనియు నచిరకాలమున నతని యల్లరల నణప గలరనియును మొదట విదేశీయు లెందరో యూహించిరిగాని యీ బండిపోటు దొంగ యును దొంగపోటుపొడుచు నితని యనుచరులు నిక ముందెట్టి పనులు చేతుకో యను విషయమున తమ యభిప్రాయములను

మార్పుకొని విదేశీయులు కను గలిగియుండవలెనని యిటీవల వచ్చిన చీనా పత్రికలలోని వ్రాతలవలన తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ వైటువుల్సనుకు పెన్సి-హూనన్ పరగణాలో మాత్రమే పలుకుబడి గలదనియును, ఆ పరగణాలోని వారు తప్పకల్గిన వారతనితో కలియరనియును వెతుక సంకల్పముకొనిరి. ఇప్పుడా యభిప్రాయము మారిపోయినది. ఎందరో యితనిచుట్టును చేరి యున్నారు. వెతుక సమ ఎటు సెను సంఘములోనివారగు జాతీయవాదులందరితని నాశ్రయించియున్నారు. ప్రస్తుత ముం దున్న పరిపాలనమును తొలగించుటకు జాతీయవాదులు వైటువుల్సనుకును, ధనమును, ఆయుధములను, మందుగుండును సమృద్ధిగా సమకూర్చుచున్నారు. ఇతని యనుచరు లిప్పటికే మూడు పరగణాలను నాశనముచేసియున్నారు. ఒకనగరము తరువాత మరియొకనగరము నాతడు పట్టుకొని కొల్లగొట్టుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారివైన్యము లతని నెదిరింపవచ్చినవి. ఎదిరించినవి విజితములై పలాయితులై నవి. ప్రభుత్వవైనికలు సైన్యోద్ధోగుల యుద్ధపులప్రకారము పోరెదరు. వైటువుల్సనివలలో నెవని కెట్లు పోరట కనుకూలమో వాడట్లు పోరుచుండున్న బండిపోటు సైనికులు సంగరమునకు పోవునపు డొకనికి నొకని 20 యడుగులు దూరముండకట్లు దీప్తులులగు పంపులను దీర్చి నడచి పోవుచుండురు. వారి కొక్క కల్ల పుడు నేల బరుండి ప్రాకి పోవుచుండురు. వారు గుర్తిత పుకుండ కాలువ గలరు. ఎదుటివా డాదెబ్బతో చచ్చునన్న నమ్మకములేమన్ని వారు వారుచేయనేచేయరు. శత్రువులెచటనున్నాకోయని ముందునకుచూచు ప్రభుసేనలు నడచుచుండు దొంగల బాగాలొక. పెట్టునలేది వారిలో

నెందరినో మట్టు పెట్టుచుండును. శత్రువులేదట కనబడకుండుటచే ప్రభువైనికలు భీతిల్లి పరుగెత్తినాగెదరు. యుద్ధరంగమున వైనికలు దగ్గరగానుండుటకన్న దూర దూరముగానుండుట మంచిదనియును వైనికలందరునుగూడ నొక్కరితోనే పోరుట కన్న నెవని వీలునుబట్టి వాడుపోరుట లాభప్రదమనియును వైటువుల్స, తానెటులనో కనిపెట్టగలిగెను. వైనికలను క్రమ పద్ధతిలోనుంచు నేర్పరనికి విశేషముగనన్నది. ఆజ్ఞాసార మాచరించుటకేమాత్రమైన సంజీవా మెనడైనచూపినచో వాని నాతడు తక్షణమే నంపివేయును.

అతనికికలిగిన విజయములకన్న అతడువైనికల నొక చోటినుండి మరియొకచోటునకు నడిపించునపుడు చచ్చుచు తగ్గరములనుచూచి చీనాప్రభుత్వము వారేమిచేయును చను కాలు చేయాడకుండనందురు. తనవైన్యముయొక్కద్రామున నడచు వైనికలలో నెవడైన సమముగానడువడల డినచో నట్టి వైనికని వెంటనే చంపివేయవలెనని యొక్క జన మగునాజ్ఞ యిచ్చియుండెను. కాన వారందఱోలం గా నడుగు తప్పకుండ నడుచుచుండురు. అతని వైనికల పోవుచున్నప్పుడు వెతుక మాగ్గమందెన్నియో లిక్క యుండును. ఆశేవములు శత్రువైనికలవిగావు. ఆలోలో నాజ్ఞాతిరస్కార మొనర్చిన వారివే. క్రొత్తవారి వైనికలుగా చేర్చుకొనుటకును వారికి నేర్పుటకును నాతడభ్యంతరము చెప్పడుగాని యొకసారి చేరినవారంత కాలమైన తరువాత మానుకొని పోవలెననివారు ప్రా పోలేరు. అం పోవువాగల ప్రయత్నములు పెట్టుతురని వారిని వెంటనే య

రుష్యా చక్రవర్తి.

సత్యాసత్య చరిత్రములు.

విరోధాదేశమందలి మకుటధారులలో జారుగారిచరిత్ర సరిగ నెవ్వరికిని తెలియదు. వెల్లడియైనంతవరకు సత్యగాధ చాల గలదు.

రష్యాదేశపు ప్రభువు అబ్దులహమీదు వంటి వాడని ఎల్లవారును తలచుచున్నారు. రష్యాప్రజల కతనియం దని ప్రము. వారతని ప్రాణమును తీయుటకు నిరంతరమును ప్రయత్నించుచుండురు. అతని సన్నిధానవర్తులందరును ప్రజలను నడించువారు. వారియం దతనికి పక్షపాతముమొండు. అతనివైనికలు రణరంగమున నెందునకును కొరగానివారు. పురోభివృద్ధికి పాటుపడెడు నాగరులను హింసించుటయందు మాత్రమే అతనివైనికల ప్రతాప మగపడుచున్నది. పురాతనములగు మాస్కో-పట్టణమందలి చాకులలోను నూతననిర్మితములగు పెట్రోగ్రేడు పట్టణ రాజమార్గములయందును, వైనికలు నాగరులను హింసించు చుండురను కల్పితకథలు ప్రపంచమందంతటను వ్యాపించియున్నవి. సత్యమునకు, దూరములగు నిట్టి యప నిందలను విదేశీయులు తమచక్రవర్తివై మోపి ప్రాసిస్తవిర్యము

నులను చూచినప్పుడెల్ల రహస్యప్రజలు సంతాపము నొందుచునే యుండిరి.

రహస్యప్రజలు నికలను చక్రవర్తిని ప్రేమింపవలయు కేవల మసత్యము. కీర్తిశేషులగు నెవ్వరు సార్వభౌము నాంగ్లేయులెంత యధికముగ ప్రేమించిరో నికలను చక్రవర్తిని రహస్య ప్రజలంత యధికముగ ప్రేమించుచున్నారు.

సహజముగ రహస్యప్రజలు దైవభక్తిగలవారు. పూర్వ కాలపు భావనలు బారిష్టరును సీమలనిప్పుటికి నెడబాయ లేదు. ఒక దేశతాండ్రముగలవాడను విశ్వాసము రహస్య ప్రజలకు సంపూర్ణముగా గలదు. జనరంజక స్వభావములేని రాజమాత్రుని యందు దైవత్వ మోపించుటకు తిర్యక్రియాకలాప పారీణులగు భోగపరాయణులు రాజకీయ నయ్యాయక యుక్తిచమ తృప్తుల ప్రయోగించి ప్రజలను సమోహితుల నొనరించుట లేదు. రహస్యప్రజలకుగల రాజభక్తి పారంపర్యముగ వచ్చుచున్న సుగుణ విశేషము. రహస్యప్రజల భావప్రపంచమందంతట నా రాజభక్తి వ్యాపకమై నిండియున్నది. ఉత్తమకుల సంజాతుడను విద్యాధికుడును, మహాస్మిత సాధాంతర్యర్థియు నగు ధన సంపన్నుడును దానునదీపరసరముననున్న చిన్న కుటీరమున నివసించుచు సాక్షిపుచ్చేయుటయే జీవనాధారముగ దెప్పుమెడను వేసికొని తిరుగు ననివకబాలకుడును గూడ చక్రవర్తి దైవాంత సంభూతుడని నమ్ముటయందుమాత్ర మెట్టి భేదభావమును లేకుండనున్నారు.

అదియట్లుండ ప్రస్తావన చక్రవర్తి యందు సర్వజనులకును గ్రహాధిపత్యమునకు కారణముపారంపర్యముగ వచ్చు ప్రయము మాత్రమేగాదు. తమ చక్రవర్తి సర్వజనులకు నెరుంగుచున్న. రహస్య దేశమందలి

మున కగౌరవము తెచ్చుపనులను సూత్రముచేయుట కారకు వెరచువాడుగా నుండెను.

విరోధా రాజనీతికోవిదులందరును మొదలు ప్రభుసంతతి లోనివారు. వారు తమజన్మనమున రాచకార్యములలో ప్రవేశించురు. వారు వేరు వేరు దర్బారులలో తమపనులను నిర్వర్తించుచు గాజుమర్యాదలను మాటపొందికను యుక్తిప్రయత్నలను క్రమక్రమముగ నేర్చుకొని రాజరహస్యపరిజ్ఞాత లయ్యెదరు.

ఆమెరికా రాజనీతిజ్ఞులట్టివారు గారు. వారిలో మిక్కిలి నైపుణ్యముగలవైటులారెందుగారివంటివారుగూడ సామాన్య కుటుంబములలో పుట్టినవారేగాని ప్రభు సంతతిలోనివారు గారు. వారు చిన్న పుట్టినుండియు నేర్చుకొనిన విద్యలనను స్వభావమువలనను అలవాటులవలనను వారు రాజమందిర నివాసమునకు పనికిరానివారు. గాన మేయరుగారు బారుగారి విషయమున చేసిన విమర్శనమం దతేయోక్తులేవియు నుండవలయు విదితము.

మైసూరు ప్రజాప్రతినిధిసభ.

ముప్పదియొకటవ సమావేశము.

మైసూరు సెప్టెంబరు 30:-పురమందిరముననున్న ఆస్థాన మంటపమున నీమధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సభాసమావేశము జరిగినది. ఈసభలో 279 రు సభ్యులుగలరు. వారిలో 152 సభకు వచ్చియుండిరి. సంస్థానోద్యోగులగు వైరోపియనులును భారతీయులును పలువుర జేరిక నలంకరించిరి. దివాను యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారికి దక్షిణపార్శ్వము హాజరైలు సర్. ఆయనభార్యయు

ఈసత్తము. స్వగానెరింగయ క్షయమున డబ్బాట్టి టి. నైడుగారు సమయము దొరకినపుడెల్ల యింగ్లాండుదేశమున ప్రజల రహస్య ప్రజలకుగలచియు రహస్యచక్రవర్తిని గురించియు జనసామాన్యమునకుగల యభిప్రాయము నిజముగా దని ప్రకటించియుండిరి.

పండిత ప్రభువు.

విరోధాఖండమందలి చక్రవర్తులందఱలోనను నికలను చక్రవర్తికి పాండిత్యమును గొప్ప బుద్ధిసూక్ష్మతయు గలవు. కెయిజరుగారికన్నను ప్రాంజుబోనెపు చక్రవర్తికన్నను గూడ బారుగారికి నగ్రసమస్త్య పరిజ్ఞానమధికముగ గలను. రహస్యచక్ర మిక్కిలి సామాన్యముగు బుద్ధిగలవాడు. సామాన్యల బుద్ధి విశేషముగూడ లేనివాడు. మూర్ఖపు మతవిశ్వాసముగలవాడు. కేవలము బుద్ధివికాసము లేనివాడని కాంటుటాలస్తాయిమాను ప్రాసినమాట నిజమే. కాంటుటాలస్తాయి రు లందరిలోనను శ్రేష్ఠుడగునుగాని అత పరిచయమునులేదు. అతడు చక్రవర్తితో కి యుండలేదు. అతడు నీవిషయమున గొడు సంకులను గ్రహించదగిన స్థితి నతడు వాడుకలోనున్న సంగతులను గంధములో వానిని వ్రాయుటవలన

గుచున్న యసత్యవార్తలకు మరెంతబలమును మాత్రము కల్గింపజాలెను. రహస్యదేశపు నిరంకుశాధికారిలో రాజకార్య సంబంధపరిచయముగల విదేశరాజ్యాంగములవారి రాయవారు లాసంగిన యభిప్రాయము నీ యభిప్రాయమునకు కేవలమును విరుద్ధముగా నున్నవి. వారిలో ఆమెరికాదేశపు వెనుకటి రాయ బారియగు మేయరుగారొకరు. రహస్యసామర్యములకు సంధి చేయుటకు నైసిడెంటు రూజువెల్లుగారు ప్రయత్నించిన పు డీమేయరుగారికిని బారుగారికిని పరిచయము కలిగినది. చక్ర వర్తి యొక దుర్బులుడును, విషయవశుడును, ఆగ్రహపరుడును. యుద్ధమందు తటస్థించిన గొప్ప నష్టము లొకమూల, నైకులు తిరుగుబడుదరున కల్లోల మొక మూల, నిన్ను హత్యచేసెదమను, బెదరింపు లొకమూల చిత్తమును కలంప క్రుంగిపోయినవాడు నుగా నుండునని రాయబారి యతనిని చూడకమునుపు తనమనః ఫలకమున చిత్రించుకొనెను. కాని ఎదుటకు బోయిచూచిన వతెట్లున్నాడు? తన నష్టము సరిపోయెనా? లేదు. ఆచక్ర వర్తి సంపూర్ణారోగ్యమును దృఢముగు మనశ్శాంతినిగలిగియుం డెను. కాంతముతో స్పష్టముగు లోకజ్ఞానముతో రాజకార్య నైపుణ్యముతో స్థితిగతులను విమర్శింప సిద్ధముగా నుండెను.

ఆ చక్రవర్తి తన యంతరాత్మయం దధిక గౌరవము కల వాడై యుండెను. తన యర్హత విధికి తగనిపనులను తన దేశ

టించినపుడు సభాగదు లధికోత్సాహభరితులై యుండిరి. ఆ యుపన్యాసమందలి ముఖ్యాంశము లిటు వివరింపబడినవి.

సంవత్సరమున ముఖ్యవిషయములు

శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారు దయచేసిరి. 3-11-13 మొదలు 21-11-13 వరకు నిచటనుండి. కీర్తిశేషులైన లేడి హార్డింజిగారుగూడ నపుడు శ్రీరాజప్రతినిధిగారితో గూడవచ్చి మనదేశమందలి ముఖ్యప్రదేశములను చూచియుండిరి. 1881వ సంవత్సరమున జరిగిన సంధికి బహుళగ దొరతనమువారు మరి యొక యెడంబడిక నొనరించి వారికి మహారాజా వారియందు గల గౌరవమును వెల్లడించుచుండిరి.

కాననెర్నాణసభలో సంస్కారములు

కాననెర్నాణసభలో కొన్ని సంస్కారము లొనర్చుటకు మహారాజావారసుమతి నొసంగిరి. ఆవియన్నియు నిప్పు దాచరణమునకు లేబడినవి.

కార్యనిర్వాహక సభ.

శ్రీ యువరాజుగారుగూడ నీ సభలో సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. ఇప్పు డీసభలో సభ్యులు ముగ్గురైరి.

పరిపాలనమున ముఖ్యాంశములు

1913-14 సంవత్సరమున ఆదాయము 317.30 లక్షలు. అందు వ్యయము 237.23 లక్షలును పోగా నికరాదాయము 80.07 లక్షలు.

ఇందులో నివిలు మిలిటరీ ప్రేక్షనవలన అధికముగవచ్చిన 30 లక్షలును పోను 50.07 లక్షలు నికరపు ఆదాయము.

కావేరి రిజర్వాయరు పనుల కావేరి పరమస్క్రీము నభి వృద్ధిచేయుటకై త్రైతైలు మార్గములు బెంగళూరులోట్రాము మార్గములు మొదలగు వానిని నిమిత్తము 65.10 లక్షలు ప్రత్యేకముగ నియమింపెను. ఈ మొత్తములో 37.68 లక్షల వరకును ఆయాశాఖా రుపయోగించుకొన గలిగిరి.

బెంగళూరు నిలువ ధనము.

పైన్య వ్యయములనిమిత్తము మైసూరు దొరతనమువారు బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారి కియ్యవలసిన సొమ్ముకింద బెంగళూరు పరగణా నిచ్చియుండిరి. ఇప్పుడాపరగణాలలో వచ్చు సొమ్ములో పైన్యవ్యయములు పోను కొంత నిలువయుండు చుండుటచే నా సొమ్ము తమకు ముజరా యియ్యవలెనని మైసూరువారు కోరిరి. దానికి ఇంగ్లీషు దొరతనము వారంగిక 80చి 1911-12 సంవత్సరము చివరకు తక్కుచూడగా 39 లక్షలు ఇయ్యవలసివచ్చినది. ఆ మొత్తములో 30 లక్షలు గత సంవత్సరములో మైసూరుదొరతనమువారికి బ్రిటిషుదొరతనము వారిచ్చివేసిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు.

పారిశుధ్యఆర్థిక. సాంఘిక నైతిక-విషయములలో పని చేయువారల జీవితమునుకార్యక్రమమున నభివృద్ధి నొందజేయు తలంపుతో నా విషయమునదేశమునజరుపబడుచున్నప్రయత్నము లనన్నిటిని గమనించుచు, ప్రజలు వానిఫలితముల నరయుచుండు నట్లు వారికి ప్రోత్సాహము లిలిగించుటకు కొన్ని సూచనలు విమర్శింపబడు చున్నవి. ప్రతిసగరముననుపట్టణమునను పల్లెయం దును జరుపబడుచున్న నేరుచేరుప్రయత్నములకును కృత్తులకును వేరువేరు పురుషులనుగాని సంఘములనుగాని జవాబుదారులను చేయుటయను సంఘములో నన్ని తరగతులలోను నన్ని కృత్తుల లోనుగల అందరిపజలయొక్కయు నైతికార్థిక స్థితులను కాల క్రమమునచక్కచేయు నాశయముతో ధనమును పోగుచేసి పనులను కొనసాగించుటయను యిందులకు ముఖ్యోద్దేశములుగా నున్నవి. మనదేశములో గౌరవనీయులగునన్న దివానబహద్దరు రాజసభాభూషణ కే. పి. పుట్టన్న చెట్టిగారి యాజమాన్యము క్రింద నీవిషయమున బెంగళూరులో కొంతపని ప్రారంభింపబడి యున్నది. ప్రజలు తమతమతాము నిధిపడి వచ్చిచో మైసూరులోగూడ నట్టి ప్రయత్నము కొనసాగుట కధ్యంతరములేదు. తక్కిన చిన్న పట్టణములుగూడ నీ పద్ధతి నవలంబించుట కేమియు నభ్యంతర మగుపడదు.

పరస్పర సహాయమునకు ప్రోత్సాహము.

జీవయాత్ర నడుపుటకు సామర్థ్యమును సంపాదించు కొనుటకును తమస్థితిగతుల నభివృద్ధి చేసికొనుటకును ప్రజలకు సహాయమొనరించుట దొరతనమువారి విధానక కృత్యములలో నొక్కటియని వారినియున్నారు. నిస్స పనూలుచేయుటయు వారియొక్క తీర్మానించుటయు అల్లరులులేకుండ చేయుట

లను చేయుచున్నారనియును వివరింప ను. విశ్వసీంప దగిననీతిని వివరింపబడియున్నది. మానవ మును పాలకపాలితుల కన్యోనమును జిల్లాలలో నధికముగ బడుచున్నదనియును పల్లెటూళ్లలోనివారుగూడ విద్యాభివృద్ధి కొరకు విశేషస్వాధ్యక్షాగ మొనరించుచున్నారనియును తెలి యుచున్నది. నే నీవిషయములు స్వయముగ తెలిసికొనియున్నాను. గతసంవత్సరమున పల్లెల యభివృద్ధిని గూర్చి నేనొక పద్ధతిని వివరింప దానినాచరణలో బెట్టుటకు లోడ్డుడెడమని మీసంఘములో 60 మంది సిద్ధపడిరి. ఇపుడాకార్యమలను వారు చక్కగా నెరవేర్చిరి మనము తెలిసికొన గలిగియున్నాము. అట్లులే నూతనప్రారంభములయం దన్నిటియందును అధికారులు ననధికారులునుగూడ నట్టి యాశయములకే ప్రాధాన్య మొసంగి కలసి కట్టుగ పనిచేసినచో వానిఫలితము లధిక లాభప్రదములుగ నుండును. ముందుసంవత్సరమున మీవలనను మీరెవరికీ ప్రతినిధులుగా వచ్చియున్నారో అట్టిప్రజలవలనను ప్రభుత్వోద్యోగు లధికసహాయమును బడయగలుగుదురని నేను మనఃపూర్వకముగ కోరుచున్నాను

ముగింపు.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల సౌకర్యము లధిక మగుటచే ప్రపంచవార్తలన్నియును మనకు తెలియుటకును, ప్రపంచమం దన్నిదేశములవారితోను పరిచయము కలిగియుండుటకును ఆన కాశము కలిగియున్నది. మనకున్న నెక్కడు నాగరకత గల వారిని చూచి మన మభివృద్ధి నొందగలమేని అట్టివారి సహావాసము లాభప్రదము. కాని యిట్టి సహవాసమువలన మనకు జవాబు దాని కూడ వచ్చినది. జీవయాత్రకొరకు మనము శ్రమపడవలసి వచ్చినది. ధరలు పెరుగుటయే యందుల ప్రథమ సూచన. ఇదివరకు దేశమందలి స్థితిగతులను మాత్రమే విచారించి ఒక యేర్పాటుయొక్క లాభనష్టములను మనము నిశ్చయింపగల వారముగనుంజిమి. ఇప్పుడుటలగాక లెగినంతమరత గాని నేర్చుగాని లేనిస్థితిలో నూతన పరికరముల సహాయము గూడ లేకుండ మనమిప్పుడు విదేశీయులతో పోటీకి సిద్ధపడవలసి వచ్చుచున్నది. ఈసీలిగా స్థితిగతులు నిమిష నిమిషమునకును మారుచుండ మనము నూతనకాస్త్రనిర్మల నవలోకింపక, ధనమునభివృద్ధి చేసికొనక ఉదాస్థిగులమై యుండుటచాల నన్యదాయకము. మనమట్లు జాగరూకత వహింపకున్న దారుణస్థితికి పాలుకూడుదుము. చేతులు గాలిన పిమ్మట నాకులబట్టుకొనుపట్లప్పుడు మనము చరుకు దనముగల వారమగుదమనిన నది నిరర్థకమగును.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనంద నామ సం. ఆర్యయుజ శు. ౧౩ లు

శుక్రవారము

రాజ్యాంగ యాజమాన్యపద్ధతి.

పంచాంగమున ప్రారంభమయిన శాతీయరాష్ట్రభావము క్రమక్రమాభివృద్ధి నందుచు వచ్చుచున్నది. అదివరకు రాజులకు జక్రవర్తులకు సంకీర్తములయ్యుండిన భూభాగములు రాజ్యములు అనబడుచుండెను. ఒక్కొక్కరాజ్యమున నెన్ని యెన్ని జాతులుండినను వానిని లక్ష్యమునకు గొని తెచ్చుటకు బ్రయత్నించినవారులేరు. రాష్ట్రము నందలి ప్రజలకును రాష్ట్రభూమికినిగల పరస్పర పుత్ర మాతృసంబంధజ్ఞానము వికసించియుండినది గాదు. ప్రాంచుదేశమున 18 వ శతాబ్దాంతమున ప్రారంభమయిన మహావిప్లవముచే ప్రజయనువ్యక్తి రాజకీయ రంగముపై పొడసూపినది. నాటి నుండి ప్రజాప్రాతినిధ్యమును, ప్రజాప్రభుత్వమును ప్రజాసత్తాకములును ప్రపంచచరిత్రమున ముఖ్యముగా కనిపించుచున్నవి.

ప్రజాసత్తాకములును ప్రపంచచరిత్రమున ముఖ్యముగా కనిపించుచున్నవి. ముఖ్యముగా భావకాని యేదైనా యేక లాభాలాభ దృష్టికించును వీనిలో అల్పమును సమీకృతమున యుండు ఏకదేశము కంటెను బలవత్తరములుకావను విషయము ప్రదర్శితమును ప్రజల మానసమునకు సమ్మతము దట్టియున్నది. మనుష్యుని యభిప్రాయములలో నిష్టమాప్తును గలిగించిన ముఖ్యసాధన మార్గిక పరిశ్రమయనటలో సందేహములేదు. క్రొత్తక్రొత్త యంత్రసామగ్రి కనుగొనబడి నస్తూత్పత్తి మహా శ్రీఘ్రగమనమునంది లోకములోని వివిధభాగముల కను నుత్పత్తియైన సామగ్రి నందవేయు మార్గములు ప్రక్షలములయి ఈమార్గముల మూలమున భౌతిక నాగరికము లోకమంతటను ప్రసరించి యేమూలన నుండిన ప్రజాసంఘమునకును ననంత మగు నాశల గల్పించుటతోడనే, అట్టి యాశా సంపూర్ణియి ఆయావిభాగము తనపూర్వ శక్తినికను గొని ఆపూర్వ శక్తిని పూర్వఫలమునకు వినియోగించు కొనవలసిన యావశ్యకత కలిగినవైనది. ఒక్కసేమ యందలి పూర్వ శక్తిని కనుగొనుటకును వినియోగించుకొనుటకును ఆ సేమలోని ప్రతివ్యక్తియు లోబడిననే తప్ప సాధ్యముగాదు. ఈయాదర్శము లోడనే పాశ్చాత్యదేశములలో మిక్కిలి సూక్ష్మమగు శ్రమవి భాగమేర్పడుట సంభవించినది. ఈ యాదర్శపూర్వకే ప్రతివ్యక్తియందును విజ్ఞానాంకురము లనసరములయినవి. శ్రమవిభాగ మగుట యు విజ్ఞానవ్యాప్తి కలుగుటయు మానవసమానత్వ భావము బయలుపడవలె సంఘబలము జన్మబలము నకును సర్వబలమునకును మించినదను నవిన లోకాభావభావ ముత్పన్నమయినది. దీని పరిపాకములే కర్మకరులసంఘములు, పరపతిసంఘములు, సమాన సంపత్తివాదములు, రాజ్యాంగయాజమాన్య వాదములు. వీనిలో కొన్ని యిప్పటికి స్ఫుటముగా సంస్థాపితము లయియున్నవి. కర్మకరుల సంఘములు పాశ్చాత్యరాష్ట్రము లనన్నిటిలోను వెలసి యజ

మానులతో నొక్కొక్కరి హోరా హోరిగ జూరుచు నిష్పక్షికి మరియొక్క క్రొత్త వాదమును సింధికలిజయము అను దానిని బయటికి దీయగలిగినవి. ఆవాదము ననుసరించి కర్మకరుల సంఘముల మూలముననే సర్వరాజ్యాంగ కార్యములు జరుప వచ్చునని తద్వారల యాశయము. దాని వివరణ మిట నప్రస్తుతము. పరపతిసంఘములు పాశ్చాత్య రాష్ట్రములలో విజృంభించి వ్యాపించుచున్నవి. మన దేశములలోను ప్రారంభమయినవి. మంచిపనిని జూపుచున్నవి. అభివృద్ధియై విజృంభింప గలవను ఆశలున్నవి. సమానసంపత్తివాదముకను వాదము గానేయున్నది గాని ప్రచారములోనికి రాలేదు. అయిన దీనివలన కలిగినలాభ మపారమనుటకు సందేహమువలదు. ఈవాదమువలననే రాజ్యాంగ యాజమాన్యపద్ధతి వ్యాప్తిలోనికివచ్చుటకు మార్గ మేర్పడినదని చెప్పుట యస్పతముగాదు. మహావ సమానత్వమును రాజ్యాంగమున ప్రజాప్రాతినిధ్యమును రాష్ట్రమునకు పూర్ణప్రజాశక్తి యావశ్యకతయు నెప్పుకొనిన పిదప ప్రజలలోని స్వల్పశక్తి మాత్రులగు వ్యక్తుల లాభాలాభ సంరక్షణ ప్రభుత్వములకు ననత్యాచరణయ్యు మొదలయినది. మెన్న నైనురు ప్రజాప్రాతినిధి సమావేశ సమయమున దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారు చెప్పినట్లు పన్నులను పన్నుదాతలతో

సాంకుశ్య ప్రభుపాలితమైనను ప్రభుసత్తాకమైనను ప్రజాసత్తాకమైనను దేశప్రభుత్వము దేశప్రజల పరిశ్రమలన్నిటియందును శ్రద్ధకొని పాటుపడి పనిచేసిననే తప్ప నెంతోకాలము ఇప్పటి ప్రపంచప్రవాహము నెరుట తాను నిలచుటగాని తనదేశమును నిలువజేయుటగాని యసాధ్యము కాకమానదు. ఈ సందర్భమును జక్కగా గ్రహించి మైసూరు ప్రభుత్వమువారు దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద నభివృద్ధిమార్గము లరయుచుండట నూతన ప్రతిష్ఠాపనల స్థాపన ప్రయత్నించుచుండుట యెంతయు శ్లాఘనీయము. దివానుగారికార్యక్రమము ఆతివ్యాప్తమని ఖండించువారుకూడ వారియాదర్శమును సంపూర్ణముగా నామోదించుచున్నారు ఆక్షేపించువారును విశ్వేశ్వరయ్యగారి యంత యుత్సాహముతో విషయములను బరిశీలించి వారియపన్యాసములో నుడివినరీతిని ప్రజలును ప్రభుత్వమువారిలోకూడ నభివృద్ధిమార్గములను ద్రొక్కునట్లు చేయగలిగినయెడల మైసూరు భావిభాగ్యోదయ ముత్తమరీతి నైనదని సంతసింపవలసినదే. విశ్వేశ్వరయ్యగారు ప్రజలను పరిశ్రమకు బురికొల్పజూచుటయు రాజ్యాంగ యాజమాన్య పద్ధతియొక్క యుత్తమాదర్శ లాభమునకు ముఖ్యంగామే యనుటను దలంచుకొని మైసూరు ప్రజ లోడ్వడి మేలునందునుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

మిత్రమండలి సైన్యములు తూర్పు చివరన దక్షిణ వియోవరులో కొన్ని స్థానములను జర్మనులనుండి యాక్రమించు కొనినారు. ఇంతకు తప్ప వేరు విశేషము లేవియును మధ్యరంగమున జరిగి యుండలేదు. బెల్జియములో యుద్ధము నానాటికి హెచ్చుచున్నది. విజయము బెల్జియమువారి పక్షముననే యున్నట్లుగపడుచున్నది. ఆంటువర్పు స్వాధీన పరచుకొనుటకు జర్మనులు చేయు ప్రయత్నము లన్నియును నిష్ఫలములగు చున్నవి. మహా

సంగ్రామముల కాకరమైన మలీన్సు పట్టణమును బెల్జియమువారు మరల నాక్రమించు కొనినారు. బ్రుసెల్సు పౌరులెక్కువలసి నదిగా జర్మనీ వారాజ్ఞాపించిన ద్రవ్యమును కట్టకపోయినందులకుగాను బ్రుసెల్సు గ్రామ పెద్దను జర్మనీవారు కొనిపోయి నామూరులో నిర్వాసము నందుచుట చేత బ్రుసెల్సునందు కలవరము కలిగియున్నది. పశ్చిమ రంగమున నిది వరకునైన సమరములలో జచ్చిన జర్మనులు సంఖ్య తలచుకొనిననే దేహము జలదిరిచి కలదని నమ్మకముకలదు. 5 లక్షలకు తక్కువలేక చనిపోయినారని మది పు వేసియున్నారు. ఇక తూర్పునకు దిరిగినను జర్మనీ విజయమందుట కానరాలేదు. పశ్చిమ రుష్యా పాలిమేరన నూరుమైళ్ల పొడవున పైన్యములు బారులు దీరిపోరుచున్నవి. జర్మనీ వారు సీమనువదిని చాట బ్రయత్నించి మరల కొట్టబడినారు. వీరు ఆక్రమించుకొని యుండిన కొన్ని స్థానములనుగూడ రుష్యావారు స్వాధీన పరచు కొనినారు. ఇటలీలో జర్మనీకి వ్యతిరేకాభిప్రాయము ప్రబల నారంభించినది. తనుకే మాత్రపు సైన్యమును కలుగకుండిననే తప్ప ప్రజలు ప్రభుత్వపు వారి తటస్థభావము నొప్పుకొనుట లేదని ప్రకటించినారు. స్వీడియాటికు సముద్రమున మిత్రమండలి కాగా

యోధామును రెండును మిత్రమండలికి సహాయ భూతములే. శత్రుపక్షమున కీరీతిని సాయము చేయుచుండుటను జూచియు, ఆస్తియూ జర్మనులు, అందులో ముఖ్యముగా జర్మనీ, యోర్పుజూపునో లేదో ముందునకుగాని వ్యక్తముకాదు. పరస్పర గౌరవసానుభూతి ప్రకటనలు ఇంగ్లాండునకును పార్సీగులునకును నడచినవి. ఆఫ్రికా పశ్చిమతీరమున కామెరూనునదీ ముఖ్యమునకు దవున మన యాంగ్ల యుద్ధపడవయొక్కటి శత్రువుల మూడుప్పై మరులను ఒక్క ఫిరంగిపడవను పట్టుకొనినది.

ప్రస్తుతపు యుద్ధమున కుపాంగముగా జర్మనీ వారి వ్యాపారమును స్వాధీనముచేసికొను విషయమున సిరాజుధానిలో జరుగవలసిన పరిశ్రద్ధినిగొనించి ప్రభుత్వమువారిక యుత్తరుప్ర టించియున్నారు. ఏపరిశ్రమయు తాము భించుటకుగాని నడపుటకుగాని ఇరాక్ దర్మిగారి యుత్తరుప్రల ననుసరించి సాధ్యమూలధనాధికారులగు వ్యాపారనాయకుల కొత్తపరిశ్రమలకు బూనుటకంటె నిదివరకు సాగుచు జర్మనీ ఆస్తియావస్తువులతో పోటీకి డీకొనుచును సామగ్రిని నిష్పాదించు నభివృద్ధిపరుప ప్రయత్నించుట శ్రేయస్కరమట. ప్రభుత్వపువారి సేవలోనుండు పరిశ్రామికాధికారులు మున్నగు వారు సలహాకొరబడినయెడల నియ్యవలసినదని యాజ్ఞాపించబడినారు. ప్రభుత్వమువారు అన్ని పరిశ్రమలనుపై వేసికొని ప్రారంభితురని యెవ్వరును ననుకొనియుండరు. కాని ప్రభుత్వమువారెప్పటి యంతమాత్రపు నుత్సాహముమాత్రమే చూపుదురనిమాత్రము ప్రజ యనుకొనియుండలేదు. బంగాళమునందును బొంబాయిలోను ప్రభుత్వము వారు తమ పరిశ్రామికాధికారులు కొంత విశేష పరిశ్రమను జేయవలసి యను సూచించి యున్నారు. ముఖ్యము ప్రభుత్వమువారు చేయగలిగినపనులు కొన్నిగలవు. ఏవపరిశ్రమలెక్కడక్కడ యెట్టిస్థితిలోనుండునదియు వానిని వృద్ధిపరచుట కేయప్రయత్నములు చేయవలసియున్న

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రాస్తులు.

బ్రిటీషు యుద్ధపుటోడ.

శత్రువులయొక్క బట్టుకొనుట.

లండను ఆక్టోబరు 1:—కంబర్లాండు అను మన యుద్ధపుటోడ కామరాజ్ నడికి కొంచెము మారుమనందు వీర్యాక్ యోడలను ఒక హంబరునుండి అమెరికాయోడను బట్టుకొనెను. ఈ యోడలన్నియు జేరి 30915 టన్నుల సామాన లెత్తికొని పోవు సామగ్గ్యముగలవి. సోడకో అను యుద్ధనావగూడ పట్టుకొనబడెను.

ఇదివరలో ముంచివేయబడిన హెర్బోగ్ యెల్ జెల్త్రేసు నోడను, నీళ్లపై దేలియుండు నాకాశయమును మరల బైకి దెత్తురని యనుకొనుచున్నారు.

స్థితిగతు లనుకూలముగ నున్నవి.

లండను ఆక్టోబరు 1:—మొత్తముమీద స్థితిగతు లనుకూలముగ నున్నవని నిన్నటిరాత్రి 11 గంటలకు ప్యారిసునగరమున దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. వేమనందలి దక్షిణభాగము నందు దప్పు నేనాముఖమునందంత ముఖ్యమగుమార్పు గలుగలేదు. నీచైత్ర మనకు స్వాధీనమయ్యెను. రష్యెమాండు మిట్ట ప్రదేశముల జేరితిమి.

సివిల్ సర్వీసు విద్యార్థులు.

పైన్యములో జేరియున్న సివిల్ సర్వీసు విద్యార్థులకింక కొన్ని సమస్యాయములను ఇండియా కౌన్సిలువారు ప్రకటించుచున్నారు. 1915 సం॥ రము లగాయకు 1917 సం॥ రము కంటే జరుటకర్డులగు వారికి సమస్యాయములు చెల్లును.

నవ్వమైన బ్రిటీషు సైనికాధికారులు.

లండను సెప్టెంబరు 30:—ఈక్రింది అధికారులు యుద్ధములో చనిపోయినవారని ప్రకటించబడినది. కెప్టెను సి. బాస్ బరీ, లెఫ్టెనెంట్లు వి. ఫాల్కున్స్, లెఫ్టెనెంట్లు యఫ్. హెచ్. వటన్.

ఈక్రిందివారు దెబ్బలుతిని కొంతకాలము బ్రతికి చని కెప్టెను జీ. హెచ్. బ్లాంట్లు, సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు జి. కెప్టెను పాన్ టురడోనెన్, ఈక్రింది ఆఫీసర్లకు దెబ్బలుతిగిలినవి:—

సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు గార్డెనుఫున్ రో, లెఫ్టెనెంట్లు డబ్లి విన్, కెప్టెను లట్సుమారు, సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు మాక్ లెఫ్టెనెంట్లు ఈ. నెటిల్ ఫోల్స్, లెఫ్టెనెంట్లు ఆర్.

నూతనపరిశ్రమ లేనైన సిప్రాంతముల భాసాధ్యములు కాగలవా యనియు, విను జురీక్షించి తాముచేయు సిద్ధాంతములను రూప మొనర్చుటకు మూలధనాధికారులు గుండెల తదర్థము అపకర్వవస్తువులను సులభ సాధ్యము లొనర్చుటకు దామోడ్లు సహాయపడునదియు, స్ఫుటముగా ప్రకటించిచుట దేశ పరిశ్రమల శభివృద్ధిచేయ నుంకించు ప్రభుత్వమువారికి కర్తవ్యము. ఈధర్మమును నెరవేర్చుటకు నే వైఅధికారులును నడ్డుపలుకరని మాయభిప్రాయము. ప్రభుత్వమువా రీనూత్రము చలనము చూపిననే తప్పు నీరాజధానిలోని మూలధనాధికారులు కార్యమున కుపక్రమింతురనుట యంతసులభసంభవముకాదు. కనుక వెంటిండుప్రభువువారు వెంటనే మద్రాసు రాజధానిలోని పారిశ్రామికస్థితిగతులను విచారించి ప్రజలకు నభివృద్ధి మార్గములను జూపించునట్లు పారిశ్రామికాధికారుల నియోగింతురని నమ్ముచున్నాము. ఈపనియంతయు నాంగ్లమునమాత్రము గాక దేశభాషలయందును నడిపింపవలసి యున్నదనియు తెలుపుకొనుచున్నాము.

ఈక్రింద తెలుపబడు ఆఫీసర్లు అగవడలేదని ఇదివరకు తెలిపితిమి. వీరు అగవడుచున్నారని దెబ్బలు తిన్నారు:— కెప్టెను. సి. ఎడ్మండుస్, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో దెబ్బలు తిన్నవారు:— లెఫ్టెనెంట్లు ఈ. యల్. మాసన్, తిరిగి సేనలో చేరినవారు:— లెఫ్టెనెంట్లు జె. హెచ్. బెల్. కెప్టెను హిల్ డ్రెక్, లెఫ్టెనెంట్లు యఫ్, టులక్, లెఫ్టెనెంట్లు. జీ. సి. లీగ్ గారికి, దెబ్బలుతిగిలినవని ఇదివరకు తెలుపబడినదికాని తరువాత దెబ్బలు తగులకట్టు వాడవచ్చునది.

చనిపోయిన బ్రిటీషు అధికారులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు జి. బాట్లెస్, లెఫ్టెనెంట్లు జీ. సి. ఫార్మెస్టర్, కెప్టెన్ ఆర్. హెన్, లెఫ్టెనెంట్లు హెచ్. ఈ. హిల్, లెఫ్టెనెంట్లు ఏ. టీ. లింగు.

బ్రిటీషు దీవుల ఆదాయము.

లండను సెప్టెంబరు 30:— కడచిన మూడు నెలలలో బ్రిటీషు దీవులలో గవర్న మెంటువారికి పనులవలన 85681288 పానులు వచ్చినది. ఇసుకటి మూడు నెలలకన్న 3750516 పానులుకొనినది కడచిన తొమ్మిది నెలలలో బ్రిటీషు దీవులరాబడి 2780781 పానులు తగ్గినది.

జనరలు వింగు.

లండను ఆక్టోబరు 1:—మూడవ డివిజను రాయలు ఆర్టిలరీ సేనలకు కమేండరుగన్న బ్రిగడిరు జెనరల్ ఫ్రెడ్రీక్ డ్రుమాండ్ విన్ నెంట్లు వింగుగారికి యుద్ధములో దెబ్బలు తగిలిగా.

హిందూ

లండను ఆక్టోబరు 1:— ఇప్పడు ముగ్ల యుద్ధము చేయుటకువెళ్లిన హిందూదేశపు సైనికులకు అప్పు నిచ్చినవారు, సైనికులపై వ్యాజ్యముజేసికయెడల కోర్టువారావ్యాజ్యములను యుద్ధము పూర్తియగువరకు ఆపియుంచిన చాగుండును. అని యిదివరకు హిందూదేశపు సేనకు కమేండరికో ఫ్ఫుగానుండి పోయిన జనరల్ సర్ ఓ. మార్. క్రిగ్ గారు లండను ప్రెస్సుపత్రికకు వ్రాసిరి.

యుద్ధ సమాచారములు.

పరామి వారి ప్రకటన.

లండను సెప్టెంబరు 30:—ప్యారిసునగరములో నిట్లు ప్రకటించబడినది:— అడమభాగమున నుండిన ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సేనలు యుద్ధముచేయుచున్నవి. యుద్ధరంగము అంతకంతకు ఉత్తరమునకు మారుచున్నది. ఆమును, విమును నదులకు మధ్యనుండిన శత్రు సైన్యములు ప్రేసిలి యాంటు పట్టణముపై పడినవి. కాని యానైస్యము వీరి కమితవ్యము గావించి, వెకకకు మరల గొట్టి నది రీమునుండి మ్యూసురరతున్న నేనామధ్యభాగములో నిప్పుడు యుద్ధము జరుగుటలేదు. వీమనసమీపమున తీవ్రమగు పోరాటము జరిగినది. సెంటునీహిలుకు తూర్పున అనేకప్రదేశములందు మనసైన్యములు ముందుకు నడచిపోయినవి. లారెయినలోను వాస్టెనులోను మార్చెమియు లేదు.

ఫ్రెంచిదేశపు మార్షలు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— ఇంతవరకు ప్రాస్తుదేశములో మార్షలు ఉద్యోగములేదు. ఇంతటినుంచి మార్షలు ఉద్యోగమున నియమించి 30 వేలప్రాంతులజీతము నిర్ణయించిరి.

దొరితనమువారి ప్రకటన

స్థితిగతులు మారలేదు.

లండను ఆక్టోబరు 1:—ప్యారిసునగరమునం దిట్లు తెలియజేయబడినది:— యుద్ధపు స్థితిగతులలో మార్చెమియు లేదు. ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచిసేనలు ఎవమవైపున సోమెనదికి ఉత్తరమునకును, కుడివైపునవీమరుకు దక్షిణభాగమునకును, ముందునకును పోయినవి.

జర్మనీ

ఆంట్వర్పు కోటలపై ఫిరంగులు వేయుట.

లండను ఆక్టోబరు 1:—నిన్నటిసాయంకాలము ఆంట్వర్పునందలిట్లు ప్రకటించబడెను:— దక్షిణమునందు వెనుపలిభాగముననున్న కోటలపై రోజంతయు జర్మనీవారు ఫిరంగులువారు చేసిరిగాని బహుశాద్దిగా నష్టము గలిగెను. ఫిరంగుల వారు చేయుసమయమునందే పెల్లు, నీనీనదులమధ్యమున జర్మనీవారి కాల్యంట్లులు తీవ్రముగననేకసార్లు మనవైబడిరిగిగాని చాలనష్టమును గలిగించి మనవారు వారిని వెనుకకు గొట్టిరి.

పౌరనాయకుని శ్రేణుజేయుట.

లండను. బ్రస్సెల్సు పౌరనాయకుడగు యం. మాన్సు గారిని బట్టుకొని నాయురనందు ఖయదులోనుంచిరి. ఇందు వలన బ్రస్సెల్సునగరమున కలరరము గలిగినది.

జర్మనీవారుకోరిన సాయుల్లో మిగిలినభాగము నిచ్చుట లేదని నిరాకరించుటచే నిట్లుచేసినని యనుకొను చున్నారు.

జర్మనీవారికి గలిగిన నష్టము.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 1:— పయనీసుగిగా లండను విలేఖకుడు సెప్టెంబరు 29 లేదని యిట్లు తెలిసంపుచున్నాడు:— యుద్ధఫలిత నిర్ధారణార్థము జర్మనీవారు విశ్వప్రయత్నముల నెడపిన కాలమునందు రేయింబవలలం దరచినసార్లు శత్రువులు తమవై బడినపుడెల్లను బ్రిటీషువారికి పోరిరి. జర్మనీవారు రలసిరి. జర్మనీవారిలో 60100 మంది నష్టమైరి లెక్క వేయబడినది. జర్మనీవారు తమలో గాయములు తగిలినవారిని ఎక్కడివారి నక్కడే విడిచిపెట్టుచున్నారు. ఇందుచే మనకు భార మెక్కువగుచున్నది. పశ్చిమ రంగరంగమున మొత్తము మీద జర్మనీవారికి 5 లక్షలమంది నష్టమైరి యనుకొనుచున్నారు.

బెల్జియము.

ఆంట్వర్పు :

లండను సెప్టెంబరు 30:—

శత్రువులగుండు

ఖంబు లొక్కొక్కపు.

వరకు గవభువవికాపు. ఆమునకు మనఫిరంగుల న జర్మనీవారుచేసిన ప్రయత్నములు సఫలములు గాలేను. వీల. ఫ్రీం డెంతు కోటలమీద బడవలేదని జర్మనీవారు ప్రయత్నించిరి. వారిని దగ్గరకురానిచ్చి కోటలమధ్యమునకును మనఫిరంగులు సైనికులును వారిపైగుండ్రకర్ము గురిపించి జర్మనీవారికి చాలనష్టమును గలుగజేసి వెనుకకుగొట్టిరి. ఈదినమున జరిగిన దానిని బట్టిమాడగ మనబాతీయచిన్నయగు కోట శత్రువుల నిరోధించ గలుగునని నమ్మకమున్నది.

మెల్లెన్ను తిరిగి స్వాధీనమయ్యెను.

లండను ఆక్టోబరు 1:— మెల్లెన్నును బెల్జియంవారు తిరిగి స్వాధీన పరచుకొనిరి

రుష్యా.

రుష్యా జర్మనీలు

లండను ఆక్టోబరు 1:— సెల్ట్రాగ్రాడు తూర్పుప్రస్యా సరిహద్దులందు నూరుమైళ్ల విస్తీర్ణముగల రంగమునం దు యుద్ధము జరిగెను. మొత్తముమీద జర్మనీవారు నీమెకానదిని దాటి బ్రయత్నించినపుడెల్ల వారు వెనుకకు గొట్టుబడిరి.

రషియరుల విజయము.

లండను ఆక్టోబరు 1:—రషియా, జర్మనీసరిహద్దులలో పడమర రషియాలోనున్న అగ్రో, కాప్టెనో, ప్రదేశములను జర్మనుసేనలు ఆక్రమించుకొని యుండెను. సెప్టెంబరు 28 వ తారీఖున రషియనుకు తెలియింపగాడి ఆ ప్రదేశముల నుండి జర్మనులను వెడలగొట్టి తిరిగి ఆక్రమించుకొనిరి. 20 తారీఖున సింకో, సెరెకో, లీపంగుఅను ప్రదేశములను రషియనుకు ఆక్రమించుకొనిరి. జర్మనులరషియాదేశమునందలి సునార్క మెకియంసాలో జిల్లాలో ప్రవేశింపుటకు ప్రయత్నించిరి. రషియనులు వారిని వెనుకకు గొట్టిరి.

జపాను

జపాను జర్మనీల యుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు 30:—టోకియో—జపాను యుద్ధనావలు కొన్ని లోషి హాక్కురుకు వచ్చినవి. జపానుసైనికులు హాక్కురుకు స్వాధీనము చేసికొనిరి. లోషి సింగుయోవ సమీపమున నున్నది. జర్మను సైనికులు వదిలిపెట్టిపోయిన 4 ఫిరంగులను జపానువారు పట్టుకొనిరి. జపానువారి కొద్దిసేన యా ప్రదేశమును కాపాడుచున్నది. అని జపాను దొరతనమువారు ప్రకటించినారు.

బొంబాయి అక్టోబరు 1:—రావోభి ప్రతిపక్ష
యమై చర్చించి డాదిభాయి మేర్వాంజీ చాలాల్లయ్య పై
బును పైమ్మ-ఆఫ్-ఇండియా పత్రికకు వ్రాయు
సంఘటనలను తెలియజేయు చున్నారు.—దొరతేజ్
కొన్ని యేర్పాట్లుచేసి, ముందుపండుప్రతిని
యును, ఈ సందర్భములో కావలసిన పెట్టుబడి
మంచిదని వర్తకులలో నీయభిప్రాయము వృద్ధి, జర్
అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు, ఈజిప్టు, రుషి, &
ప్రతిపక్ష విషయమై ఆయా దొరతనములవాడి
ర్పాట్లు చేసిరి. ఇందువలన మనదేశములోకూడ నెట్లు
యననరమని వర్తకుల అభిప్రాయము. ప్రతిని నిలువగల
యములో సర్ చాన్లను మర్కారాగారు కొన్ని ప
తెలియజేసిరి. కాని దీని కంతయోడబ్బు పెట్టవలసియు
మన ప్రతిపక్ష సందర్భములో పెట్టుబడి పెట్టునది లే
వర్తకపు సిండికేటువారా? లేక వివిధదేశముల వారంద
యా? దీనిసంతయు వ్యవహరించుటయును విషయమును గురించ
మర్కారాగారు తెలియజేసిన పద్ధతిలో వివరములులేవు.
కావున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశ వ్యవహార
కార్యదర్శిగానికి తంలివార్తను పంపి వివరములను తెప్పించి
సాధ్యమగునంత త్వరలో ప్రకటింపియెడల వర్తకులు చాల
కృతజ్ఞులయియుందురు. ఈసంఘటన జరుగులోపుగ బొంబాయి
వర్తకసంఘమువారు ప్రతిసంఘములతో నాలోచించి ప్రతిని
నిజమే చేయుటకును డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టుటకును యేర్పాట్లు
నాలోచించుటకు యిండియా ప్రభుత్వమువారు కోరవలెను.
ఏదో కొంతవరకుగాని యిక్కడ బ్యాంకులలో చాలాసామ్మ
నిలువలేదు. ఏరోపాదేశములతో వర్తకవ్యాపారము పడిపోయి
నది. అందుచే ప్రతిమెగురువతి యగుటకష్టము. దీనివలన పండ
బోవు. ప్రతిసందర్భములో నీబ్యాంకులు తగినంత పెట్టుబడి
పెట్టజాలవు. బొంబాయి బ్యాంకువారిదివరకే ప్రతినిద పెట్టు
బడిపెట్టిరి. ముందుకూడ నీట్లే సామ్యిచ్చుచుందురు. కానిజర్మనీ,
ఆస్ట్రీయా, బెలిజియము, ప్రాన్సులకు యెగురువతి పోయినందు
వలన కావలసినంతసామ్మను ఒకబ్యాంకువారే పెట్టజాలరు
ఇంతియగాక 7కోట్ల50లక్షల మొదలు 11కోట్ల 25.లక్షల రూపా
యలవరకుదొరతనమువారికి పెట్టుబడి పెట్టుటకుకష్టమునీసింపదు.
దొరతనమువారిట్లు సహాయము చేయుదుమని తెలియజేసిన

యెడల దూదివ్యాపారమునకు చాలా ప్రోత్సాహము కలుగును; ధరలు పుట్టిచేయుటకుగాని నడిమింటివారు తగనిలాభము తీయుటకుగాని దొరతనమువారి సహాయము కోరలేదు. వర్తక వ్యాపారము పడేశాకుండు ఒగుగుటకై నిట్లుకోరబడినది.

బంగారీవర్తక సంఘమువారి యభిప్రాయము.

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—యొద్దము జరుగుచున్నందున ఐరోపాలో పంటలు పండించుటకు అంతగా నీలుండదు చాలా సగతు వాకి కాకలసియుండును. అందుచే హిందూదేశములో నూనెగింజల పంటనుతగ్గించి, గోధుమలు మున్నగు అపారధాగ్రస్తులను యెక్కువగా పండించుటకు కరాచీ వర్తకసంఘమువారు సిఫార్సుచేయుచున్నారు. వీరి యభిప్రాయమును తాముబలపరుచుచున్నామని బంగారీవర్తకపు సంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపినచారమును పంపుచున్నారు.

మెయిలు స్త్రీమరు.

బొంబయి ఆక్టోబరు 2:—మెయిలు స్త్రీమరు కలదోనియా ఇంగ్లీషుటపాలతో నేటి ముదయము 5.30 గంటలకు వచ్చినట్లు తెలియజేయబడినది.

దేశీయమహాసభ.

బొంబయి సెప్టెంబరు 2:—ఈసంవత్సరము దేశీయమహాసభకు భూషేంద్రనాథ బోసుగారి అధ్యక్షులుగ నియమించవలసినదని బీరారుదేశీయ మహాసభ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

దొరాయితాతాగారి వితరణము.

క్షయరోగులకు ఆరోగ్యనిలయము.

బొంబయి సెప్టెంబరు 2:—బొంబయి రాజధానిలోని పంచమహాల్ లో క్షయరోగులకొక ఆరోగ్యనిలయ మేర్పాటు చేయబడును. దీనికి సర్ దొరాయితాతాగారు తమకు పంచమహాల్ లోనుండిన రెండు బంగారాలను 17 యెకరములభూమిని యిచ్చివేసిరి.

బొంబయి గవర్నరుగారు.

ప్రయివేటు సెక్రటరీని నియమించుట.

బొంబయి ఆక్టోబరు 2:—ఇదివరకు కొంతకాలము బంబయి మునిసిపాలిటీకి ఆర్కింగుకమిషనరుగా జే. క్రేరరు పనిచేసిరి. సి. సి. వాట్సునుగారి తరువాత తమకు ప్రయివేటు సెక్రటరీగా పనిచేయుటకు వీరిని బొంబయి గవర్నరుగారు నియమించిరి.

ఓడలవ్యాపారము

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—కరాచీయం ఓడల వ్యాపారులందఱుగానున్నది. ఈవారమునందు ప్రయాణికుల లెవరును లేదు. ఏ వ్యాపారమును తన సరకుల నెక్కించుటకై ఓడల గుల్తకు దియలేదు.

స్త్రీమర్గును నిలుపుచేయుట.

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—కరాచీలోనున్న మెకినక్, కంజీ, కంపెనీవారు ఆక్టోబరు 1వతారీఖున “సింధుగజెట్” పత్రికకు ఈక్రింది విషయమును వ్రాసిరి:— ఇంగ్లండు పోవలసిన టపాలను తీసికొని బొంబాయి వెళ్లు “లింగా” అను స్త్రీమరు ఈత్రువులు వచ్చువరకు బయలుదేరదు. ఈస్త్రీమరు న్యాయమైతీ 1-వతారీఖు సాయంకాలము 7 గంటలకుబయలుదేరలేను. “ద్యారక” అను స్త్రీమరు పరిషియను సింధుభాషనుండి వేడుచున్నట్లు తోచదు. ఈస్త్రీమరు కరాచీ, బొంబాయిలమధ్యనున్న రేవులలోనిలుచుచు 2-వతారీఖున వెళ్లెనని ఇదివరకు ప్రకటించితిమి. ఈప్రకటన రద్దుచేయబడినది.

దొరతనమువారు వెట్టికిపట్టుకొనిన స్త్రీమరలు.

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—దొరతనమువారు యొద్దసమలయమున సేనలను, సామానులను పంపుటకు, కనపడ్డ స్త్రీమరు నెల్ల పట్టుకుందురు, కరాచీలోని ఒక కంపెనీవారి 7 స్త్రీమర్గును ఆలాగుననే పట్టుకొని ఉపయోగించు కొనుచున్నారు. తాము ఉపయోగించుకొని నందుకు గవర్నమెంటువారు అడ్డెను ఇత్తురు. ఈ అడ్డెను మొదట పట్టుకొని నప్పడే ఇంత ఇచ్చెదమని వారు చెప్పవలెను. యజమానులు ఒప్పుకొనలేను, అట్లు జరుగని ఎడల గవర్నరుజనరలు గారి సభలో ఎంత ఇయ్యవచ్చునని ప్రశ్నించుచు దురో అంత ఇత్తురు. గవర్నమెంటు ఆధీనములోనున్న 7 స్త్రీమర్గు కంపెనీవారికి

చాల అడ్డెరావలసియున్నది. గవర్నమెంటువారు అడ్డెను నిర్ణయించి ఇచ్చునపుటికి చాల జాగ్రత్తగను. అనేక కష్టములనుబి. ఈ కష్టములులేకుండ చేయుటకు ఒక పంచాయితీ సభను ఏర్పరచి, ఎవరికి ఎంత డబ్బు రావలెనో వారిచే పరిస్థితులను చేయించిన బాగుండును. కరాచీ వర్తక సంఘములో సభ్యుడుగనున్న 7 స్త్రీమర్గు యజమాని వర్తక సంఘమునకు వ్రాసినాడు. ఇటీవల వర్తక సంఘమువారు సభచేసి పంచాయితీ సభను ఏర్పలుచుడని ఇండియా గవర్నమెంటువారికి తెలుపుటకు తీర్మానించిరి.

కలకత్తా

కొమగాటామారులోని హైందవులు.

కష్టము.

కలకత్తా ఆక్టోబరు 1:—కనడానుండి కొమగాటామారులో వచ్చిన హైందవులకును పోలీసువారలకును కలకత్తాలో చిన్ని కలహము సంభవించెనని దెలిసియున్నది. ఆకలహమును గూర్చి పంగదేశీయదొరతనము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. 120 మంది సీక్కులున్నట్లుపన్నడు లెక్కతేలుచున్నది. 16 గురు చచ్చిరి. మిగిలినవారిలో కొందరు వైద్యశాలలో నున్నారు. ఇతరు లతెట్టు చేయబడిరి. లోమ గారను మరియితర హైందవులు నలుగురును జచ్చిరి.

కొచ్చి బీహారునుహారాజుగారు

పుత్రికా జన్మము.

కలకత్తా:— ఆక్టోబరు 1:— నేటియదయమున 3-49 గంటలకు కొచ్చిబీహారు మహారాజుగారికి పుత్రికాసంతానము గలిగెను.

“కనుగటామారు”.

పుత్రికాభిప్రాయము.

కనుగటామారులోని “కమ”

కుల చర్యలను కలకత్తా నగరమునందలి ఇంగ్లీషు పత్రికలు ఖండించుచు ఇట్లు వ్రాసినవి.— ఈ గండ్రగోళమును చేసినవారిని, యొద్దసమయములో అత్యంత మగు రాజభక్తిచూపిన తమకులస్థులగు సీక్కులే, అందరికన్న ఎక్కువగా దూషించురు అరెస్టు చేసినవారిని నిర్వాసమునకు పంపుడని “ఇండియన్ డెయిలీ న్యూస్” పత్రిక సలహా ఇచ్చుచున్నది.

నవరాత్రి పూజలవలన బంగారీ పత్రికలు ప్రచురింపబడుటలేదు. ఈ కారణమువలన బంగారీపత్రికలు ఏమియు వ్రాయుటకు వీలులేకపోయినది.

పంజాబు

పంజాబు క్రిమినల్ ఇన్ వెస్టిగేషన్

డిపార్టుమెంటు.

లాహోరు ఆక్టోబరు 1:—పంజాబు క్రిమినల్ ఇన్ వెస్టిగేషన్ డిపార్టుమెంటుయొక్క పునర్నిర్మాణమున కిండియా దొరతనమువారు తాత్కాలికముగ నొప్పికొనిరి. ఈ క్రొత్త యేర్పాటులన డిపార్టుమెంటు నందలి యుద్యోగియుల సంఖ్య హెచ్చును.

నంయు కరాష్ట్రము.

జర్మనుల ఆభిప్రాయము.

బెర్లియముకోటలు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 1:— సెప్టెంబరు 31 వతారీఖున పునసీరు పత్రికలందఱు విలేఖరి ఈక్రింది బెర్లిగ్రామున పంపినాడు:— ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచిసేనలు జర్మను సేనలను ప్రస్తుతమున్న ప్రదేశములనుండి వెళ్లొట్టు పక్షమున అసేనలు ఆంట్యుపు, లీజు, లుక్సెంబర్గు కోటలపై పులకు వెళ్లునట్లు అగపడుచున్నది. ఏమందురా! అప్పు డేముద్ధభూమినుండినెద్ద ఫిరంగులను జర్మనులు ఆంట్యుపునకు పంపుచున్నారు. ఆంట్యుపు ఇంతవరకులో బడలేదు. కానిముట్టడించిలోబరుచుకొనవచ్చును.

సిన్హా

తురమ్మల యుద్ధపుటోడలు

సిన్హా ఆక్టోబరు 1:— తురమ్మదొరతనము వారినిమిత్రము ఇంగ్లండులో యుద్ధపుటోడలు కట్టబడినవి. వీనిని తురమ్మ దొరతనమువారికి పూర్తియగుట తోడనే ఆంగ్లేయులు పంపకయ్యెదమని పొసగిండున. యుద్ధసమయబట్టి తమ యొద్దనే యుంచుకొనిరి. దీనివిషయమై యెన్నియో ఆపో

హాలు కలిగినట్లుకనుబడు చున్నది. ఈసందర్భములో నీక్రింది సంగతులును రాజప్రతినిధిగారు తెలియజెప్పుచున్నారు:— యుద్ధముపొసగినందున జాతని సంగక్షింపుకొన వలసినధర్మమునుబట్టి తురమ్మదొరతనము వారిని త్రిము కట్టి పంపకుండ యుంచిన రెండు యుద్ధపుటోడలను ఆంగ్లేయులు ఉపయోగించు కొనవలసి వచ్చినది. వీరు ఓడలకు వెట్టిక ధనముసంతయు పూర్తిగ నిచ్చివేయుదుమనియు, యుద్ధము ముగిసినతరువాత మంచిస్థితిలో యిచ్చివేయబడుననియు లేదా వీనికి బదులుగా క్రొత్తవి యిచ్చబడుననియు, ఇంటియగాక వీనికి యుద్ధములో నుపయోగపరుచుకొను చున్నందునకు కొంత సామ్యుకూడ అదనముగ యిచ్చబడుననియు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి.

బర్రా.

పట్టుపడిన జర్మను స్త్రీమరు.

రంగూను సెప్టెంబరు 30:—యూరోపులో యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత “ఎరీసియా” అనుజర్మను స్త్రీమరు రంగూనుకేవు అధికారులు పట్టుకొనిరి. దీని విచారణను జడ్జి రాజేశ్వరుగారు చేయుచున్నారు. యుద్ధసమయములో చిక్కు స్త్రీమరులలోని సరకులు ఎవరివను ప్రశ్నను పరిష్కరించుటకు ప్రైజుకోర్టు ఏర్పడినదిగా! దీనిని ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఏర్పరచలేదు. అని జడ్జిగారు ప్రశ్నించిరి. కోర్టువారులు పట్టిచూడగా నాకు తెలిసినంతవరకు ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఏర్పరచలేదు. అని రజిస్ట్రార్ గారు చెప్పిరి. వ్యవహారము ఈవిధముగ నున్నందున కేసు నవంబరు 6వ తారీఖువరకు ఆపియుంచుడని వకీలుకోరెను.

స్త్రీమరుల ప్రయాణము.

రంగూను ఆక్టోబరు 1:— నేటిమధ్యాహ్నము ఒంటి గంటవేళ బయలుదేరి మూడుస్త్రీమరులు రంగూనునుండి కలకత్తాకు వెళ్లునని బి. వి. యస్. యస్. కంపెనీ వారు ప్రకటించును.

బర్రా మెయిలు స్త్రీమరు.

రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.

రంగూను ఆక్టోబరు 1:—రంగూనునుండి కలకత్తాకు వెళ్లు “కృష్ణా” అను స్త్రీమరులో యూరోపు, ఇండియా, సింహళములకు వెళ్లవలసిన టపాలు పంపబడినవి. ఈ స్త్రీమరులో అహమ్మదునగరమునకు ఖైదీలుగపంపవలసిన జర్మను, ఆస్ట్రీయను దేశీయులుకూడ యుండిరి. “ఉగండా” “జపాను” అను స్త్రీమరులుకూడ నేడు కలకత్తాకు వెళ్లెనని. ఈ స్త్రీమర్గులో అన్నితరగతుల ప్రయాణికులు నిండియుండిరి. జనులు గుంపులు గుంపులుగవచ్చి ప్రయాణమై పోవుచున్న స్త్రీమర్గును చూచిరి. “జపాను” అనుస్త్రీమరులో ఎవడెనుమందిన “డోవరు” స్త్రీమరులోనివారిని “మథెనస్” లో ఎక్కించి ఎవడెను ఆస్ట్రీయను ముంచెను. డోవరుస్త్రీమరులోనివారికి కలకత్తాలో డబ్బు యిచ్చివేసి, వీలగుపక్షమున ఇంగ్లండుపోవు స్త్రీమర్గులో వారిని పంపివేతురు.

జర్మన్ మిషనరీలు.

పార్లమెంటులో చర్చ.

పార్లమెంటుమహాసభలో నిండియావిషయములు ప్రస్తావనకు వచ్చినపుడు వైవిధ్యమునుగుఱించి యీ క్రిందిసంభాషణ ప్రశ్నోత్తరరూపముగ జరిగెను.

ప్ర॥ ఇండియాలో పనిచేయుచుండు బేసెల్ మిషనరీ సాపైటీ, మరి యితరమిషనరీసంఘములు వీనిలోని జర్మన్ మిషనరీల ప్రస్తుతపుస్థితి గమనించిరా? వారికిసహాయపడుట కేవల యేర్పాట్లుచేయబడునా? అని ఎడ్వర్డుడుహార్వీగారు ఇండియాస్టేటు అండర్ సెక్రటరీగారి నడిగిరి.

ఉ॥ అచ్చముగ మతవిషయములయందుమాత్రమే ప్రవేశముకలిగించుకొని పనిచేయు జర్మన్ మిషనరీలు, ఆస్ట్రీయన్ మిషనరీలు వీరివిషయమున సానుభూతి చూపబడునని ఆంగ్ల దొరతనమువారికి నమ్మకముగలదనుటకు తెలియచేయుచు చార్లస్ రాబర్టుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ప్ర॥ చిరకాలము మారప్రదేశములందు వసించి యుండుచేత కాపాడునలేక చిక్కుపడుచుండు మిషనరీలకు తాత్కాలిక:ధనసాహాయ్యము చేయుటకై బ్రిటిష్ మిషనరీ సాపైటీల కేదేని సాగుదల యొసగబడునా? అని హార్వీగారు రడిగిరి.

ఉ॥ అది సాధ్యమగునేమో ఆలోచించెదనని రాబర్టుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కోర్టు వ్యవహారములు.

“న్యూ ఇండియా” అను పత్రికలో

కోర్టువ్యవహారములను గురించిన ప్రకటన.

[న్యాయమూర్తి - జేక్వెట్ గారు.]

“మదరాసు స్టాండ్” అను వార్తాపత్రికకు మారుగ నిపుడు “న్యూ ఇండియా” అను పత్రిక ప్రచురింపబడుచున్నది. గదా? కొందరు వక్తలు తమ కక్షిదారులు అడ్మినిస్ట్రేటర్ లెటరుకుగాను మోక్షార్థకు అర్జీలు పెట్టుకొనునన్నారనియు, ఆ అర్జీలనిచారణలు ఫలానికోజున జరగుననియు న్యూ ఇండియాలో ప్రకటించిరి. కాని, “న్యూ ఇండియా” మదరాసులో ప్రచురింపబడు ముఖ్యపత్రికలలో నొక్కటిగాదనియు; కాబట్టి, మోక్షార్థకు నియమముల ననుసరించి మైమయముల కా పత్రికలోని ప్రకటనలమాత్రము చాలవనియు డిప్టీ రిజిస్ట్రార్ గారు అభిప్రాయమొనగిరి. అందువలన మైన్యాయాధిపతిగారి కర్మి పెట్టుకొనబడెను. న్యూ ఇండియా ప్రతులు ఎక్కడగ భర్తగు చున్నవనియు, దానిలో ప్రకటన వైవిధ్యమునకు చాలినదిగ భావింపబడవచ్చుననియు వక్తలు మాసిలామణి పిల్లగారు వాదించిరి. కాని, డిప్టీ రిజిస్ట్రార్ గారి తీర్పులో తాము ప్రవేశము కలిగింపకొనవని నిశ్చయించిరి.

ఇనామును మరల తీసికొనవచ్చునా?

[న్యాయమూర్తులు ఎయిలింగు సదాశివయ్యగారు.]

చిత్రపటములు వ్రాయుట యొక్క పనులు చేయుచుండిన యొకనికి పితాపురం రాజాగారు కొన్ని యినాము లిచ్చియుండిరి. అంతఃకాలము చేసిన పనిని, అంతకుపిమ్మట పని చేయుటకును ఆ యినాము లియ్యబడినవట. ఆ యినాములను ఆతని వంశీకులయొద్దనుండి మరల తాము పుచ్చుకొనటకు రాజాగారు సెద్దాపురము డిప్టీ రిజిస్ట్రారునకు కొద్దిలో దావా తెచ్చిరి. కొన్ని పనులు చేయుటకు చేతనముగ భావించి లియ్యబడినందున, అట్టి యినాము మరల తీసికొనుటకు మిగిలినవన్న ఆ యినాములను వాటికి హక్కుగలదని రాజాగారిపక్షమున నిర్ణయించెను. ఇనాములపై యాతని వంశీకుడు యెప్పుడు వాడువాడు ప్రతివాది. ప్రస్తావన యినాము ఒక పనిని ఉద్దేశించి యియ్యబడినది గనుకను, ఆపనిని చేయుటకు ప్రతివాది కర్తవ్యముగ నున్నాడు గనుకను యినామును తీసికొనుటకు రాజాగారికి అధికారములేదని ప్రతివాదిపక్షమున వాదించబడెను. డిప్టీ రిజిస్ట్రారు మునగుగారు రాజాగారి దావాను ప్రోత్సహించిరి. అప్పట్లో సబ్ జడ్జిగారు రాజాగారికి అనుకూలముగ తీర్పు చెప్పిరి. మోక్షార్థకు వచ్చిన రెండవ అప్పీల్లో సదాశివయ్యగారు సబ్ జడ్జిగారి తీర్పు సరియని; ఎయిలింగుగారు కాదని. తుదకు సబ్ జడ్జిగారి తీర్పునే స్థిరపరచిరి.

అన్యాయముగ దెబ్బలకొడు విధించుట.

కోయంబత్తూరు జిల్లాలో. పొల్లొచి జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు దొంగతనమునకై చార్జి చేయబడిన ప్రాతేశ్వరము వాని కొక్కరికి మూడు నెలలు కఠినభయము విధించుటతోడ 20 దెబ్బలు కొట్టవలయుననియు సత్తరు వ్రాసెను. ఖయ్యుద్దోహాద్, దెబ్బలకొడు విధించుట న్యాయసమ్మతమైన పద్ధతిగానందున, అదెబ్బల కొడు ఆపయించి, యాతను విధించుటకు గల కారణమును తెలియజేయుటకు డిప్టీ రిజిస్ట్రారు మేజిస్ట్రేటుగారు జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరిరి. వారాతకు అన్యాయమని యొప్పుకొనను పోరపాటుతో విధించినట్లు తెలిపవచ్చిరి. అందువలన డిప్టీ రిజిస్ట్రారు మేజిస్ట్రేటుగారు రావించుము మోక్షార్థకు తెలిపవచ్చిరి. న్యాయమూర్తిగారు దెబ్బల కొడును రద్దుపరచిరి.

పోలీసు కోర్టులు

ఎగ్జూరు

కృష్ణబండకు వెనకప్రక్క అడ్డముగ వేయబడు పలక పొకటిని దొంగిలించిన (బండితోలువాడగు) సెయిముల్లు ఆను వానికి మేజిస్ట్రేటుగారు రెండు నెలలు కఠినభయము విధించిరి. అట్లా మరలనువా దొకడు గతనెల 7 వ తేదీన వేరేరి మోక్షార్థములో నొక పైకిలమొత్తంద నుండగా ఏదో సందేహము కలిగినందువలన రెడ్డెం. పొట్టు కాక్ పైకిలను, ఒక కాక్ పైకిలను పీనుగుచును వాని నరస్తుచేసిరి. కోర్టుచగా, వానివద్ద యు 35-4-0 లు రొక్కము, కొండు పెట్టిన అరవరములు రెండు, 20 గారుగుండ్లు ఐదు, క్రొత్త గడ్డలముట యొకటి, యెన్నము నుండినవి. ఇవి నీ కెక్కడిని వారడగగా వా

డేమేమో చెప్పి తుదకు రొక్కము తనదనియు, తక్కినవస్తువులు ఒక స్వతంత్ర నొక పెట్టెలోనుండి దొంగిలించబడినవనియు వాడుచెప్పెను. అట్లైన వాడు దాచిగట్టలమునకు పోయి దానిని తెరచిచూడగా, అందులో పోర్టువోలో నొకరిచిరునామాకు వ్రాయబడియు త్తరములుండినవి పోలీసు వారచటికివెల్లి ఆచిరునామాదారుని కనిపెట్టచూచిరిగాని దొరకకపోగా, మరల చెన్నపట్టణమునకు వచ్చిరి. దొంగను మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుటికి తీసికొనివెళ్లిరి. వీని కీకటకు రెండు పర్యాయములు కేసు విధింపబడియున్నది. క్రమక్రమమునకే నామినపుచ్చుకొని వానిని వదలునట్లు మేజిస్ట్రేటుగారు రుజువు నొసగిరి.

మేకను దొంగిలించుట

రాయపేట పీటర్సురోడ్డులో నుండు జగన్నాధును వాడు గతనెల 2 వ తేదీనాడు మేకతై తనమేకను రామా రావుగారితోటలో కట్టివెట్టెను. ఆ మేకను ఫాదర్ బేగ్, బోటా పాపాబుట్టి అనువారు దొంగిలించిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిలకు 5 రోజులు కఠినభయము విధించిరి.

బాట్లపుక్.

ఖాదర్ మొహిదీన్ అనువాడు గతనెల 30 వ తేదీనాడు అబ్దుల్ రహ్మాన్ సాహెబు అనునర్తకునిటికి కన్నము కట్టిలోపల ప్రవేశించి కొన్ని యనులను సంగ్రహించెను. పోలీసువారు వాని నరస్తుచేసి దావా తెచ్చిరి. వాని కీ కఠిక మూడు పర్యాయములు కేసు విధింపబడియున్నది. మేజిస్ట్రేటుగారు ఆ ముద్దాయికి ఒక్క సందర్భము కఠినభయము విధించిరి.

నార్తరక్ సర్కార్సు లైఫ్ ఇన్ సూరెన్సు కంపెనీ జనరల్ ఏజెంటు శేషచలం నాయుడుగారు 1 వ తేదీన తిరునల్వేళ్ళి డియం దాకంపేటి పీప్ ఏజెంటుగు మిశ్రవిశ్వాస్ కంపెనీలో చెల్లిం గ య 78 - 7 - 6 లును, నల్లయ్య నాయుడును

య్య - 80 య 50 లును చెల్లించుటకు

క్లర్కు గు రామానుజం కెట్టియనువానిచేత కియ్యగా నల్లయ్య నాయుడువద్ద 14 రూపాయలు మాత్రమిచ్చి, తక్కిన 144 రూపాయలు చిల్లరను నాతిడవహించి, పారిపోయెను. శేషచలం నాయుడుగారు పోలీసు. వారికి తెలియ చేసిరి. వారు రామానుజమును నాగపట్టణమునందరస్తుచేసి చెన్నపట్టణమునకు తెచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి అరెస్టులు కఠినభయము విధించిరి.

స్థానిక వార్తలు.

సిటిలోమునిగి చనిపోవుట:—బాట్లపుక్ ఆర్మీయను విధిలోనుండిన కచ్చారేశ్వర కోవెల చెరువులో నీళ్లు ముద్దా న్న మొక శనము కనపడగా పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొని పోయిరి.

క్రీష్ణి కేసు హిందూ హామూలు లిటరరీ సంఘము:— వి. రంగాచారియరు ఎం. ఏ. ఎల్. టి గారు నేడు హిందూ శేషములోని, రాజపుత్ర సామంతరాజులకు గురించి ఉపన్యసింపవలసి యుండెను. కాని ప్రస్తుతముమీటింగు నిలవదల చేయబడినది. ముందెప్పుడు జరుగునది తెలియజేయబడను.

శ్రీల రిక్రయేషను కట్టు:—చెన్నపురి నుండి వచ్చుచున్న ఆస్పత్రి ఓడ నేమేమిచేర్చవలసియుండనది యోచించుటకై గంగు మెంటుభవనమునందు శేపుసాయంకాలము శ్రీలు సభచేయుదురు. ఈసభకు విచ్చేయుటకు వైకట్ట సభ్యుల రాండ్రు ఆహ్వానించిరి. కన్నులు గిన్నెద్దగా రిసెప్టలో నుపన్యసింపుదురు.

దక్షిణ హిందూ శేష సంఘము:—ఈ సంఘముయొక్క చక్రత సక్రమవారిచే శేపుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు రండ్రే పుస్తక భాండారమున సభ జరుపబడును. రికెండు ఇ. ఎం. మెక్ థెయిల్ ఎం. ఏ. బి. డి గారు పోలండుగురించి యుపన్యసింపుదురు. ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు గ్రామసాధిపత్యము వహించుదురు.

పోస్టల్ నోటీసు.

అక్టోబరు 1 తారీఖునుండి విదేశీయులకు తెలిగ్రాములు పంపువారు ఈ క్రిందినియమములను పాటించవలయును:— చిరునామాలోను, కయములోను, పంపువారి పేరులోను, ఉపయోగించు అక్షరాలను, అంకెలను, రెక్కించవలెను. ఒక్కొక్క అంకె రెండు అక్షరాలు రెక్కింపవలెను. అంకెలను, అక్షరములను మొత్తముచేసి, దాని పదితో భాగించగా వచ్చిన ఫలమునుబట్టి చార్జీ కట్టవలెను.

అక్టోబరు 1 వ తారీఖునుండి పరదేశీయులకు “డిఫెండ్” తెలిగ్రాములు పంపు ఏర్పాటు తిరిగిచేయబడును. తెలిగ్రాముల అక్షిసులో పని ఎక్కువగానున్నప్పుడు శిద్ధ తెలిగ్రాముల పద్ధతి ప్రబలకు. తెలుపబడనీ తీసివేయవచ్చును. 10 అక్షరములకెక్కి ఈ టెలిగ్రాములకు వర్తించును. ఈ టెలిగ్రాములు భార్యమువలెనే రెక్కింపబడును.

యుద్ధ వార్తలు.

యుద్ధమునకు తయారుగనుంచబడిన ప్రతివైనికునకు దినమునకు రూ 7-8-0 వ్యయముగను.

మొదటను ఒర్రినునగరమునందు శేరగల రుప్యను వైనికునకు రూ 80,000 బహుమాన మొసంగబడును.

లూక్సెంబర్గ్ ప్రాన్సు జర్మనీ బెల్జియము సరిహద్దులకు నడుమగల స్వతంత్రరాజ్యము.

యుద్ధమునందు గాయపడినవారి కుపచారమును జేయుచున్న బెల్జియమురాణి చిన్నతనమునందే తండ్రియొక్క చిన్న ఉపచారవృత్తియందు శిక్షుచు బొందినది.

జర్మను ధ్వజమును మొట్టమొదట పట్టుకొనిన (ఫ్రెంచి) వైనికునకు రూ 8000 బహుమాన మియ్యబడినది తెలియుచున్నది.

భార్యయు యుద్ధముమాటలతో ప్రచురింపబడిన పిమ్మటను కొట్లాటనాగుచుండెడిది. ఇపుడుమందు కొట్లాటయను పిమ్మటను మాటలలో దెలుపుటయను సంభవించుచున్నది.

జర్మను యువరాజు సేనానాయకుడుగ నుండెడి హుస్సారుల పదాలమునందలి గొప్పపదవులందు రాజకుమారులమాత్రము చేర్చుకొనబడుదురు.

జనరలు హ్యూడ్సన్ జర్మనుల వర్తమానముద్ధ విధానమును విమర్శించిన నున్నతులవలె ప్రవర్తించుచున్నారని చెప్పచున్నాడు.

యుద్ధమునందు గాయములపడి నిస్సహాయుడైయు వారిని గనుగొనుటకై కొన్ని పనిపెట్టెడుకుక్కల నాంగ్లేయులు రజరంగమునకు దీసికొనిపోవుచున్నారు.

శ్రీబద్ధగృహలి దిగ్గర మృతివొందిన ఫ్రెడరికువెలి. గాత్రమారుకు నేలమీదను పడునపుడు, “ధ్వజమును పుడు” అనుచు ప్రాణములను విడిచెను.

జర్మను దేశమునందు 1815 నందు నెపోలియను పరాచిన్నాముగ పోతబడిన ఒకకృత్యము ఆస్ట్రీయా యుద్ధమునందు వెట్టిన దినమునందే పిడుగుపడి తగులబడుట వింతమున్నది.

వైస్ర్యములు బారుపిర్వి నడుచునపుడు వేసెడి ఆ కొలత శ్రీకిందదెలుపబడినది. అంగ్లేయులు 31 $\frac{1}{2}$, జర్మనులు 31, ఇటాలియనులు, పరాసులు, ఆస్ట్రీయనులు 29, రుస్ 27 $\frac{1}{2}$ అంగళముల అంగవేయదురు.

జర్మను వైనికులు యుద్ధమునందు క్రొత్త సాధనములను వాడుచున్నారు. ఫిరంగులను నెక్కించుకొని లాగకొనిపోవుటకును రాత్రులందు వైస్ర్యములను గనుగొనటకు మెజురుదీపపు బంకులను దీపపుదివీలను చేతనదీసికొని పోవుదురు.

ఆస్ట్రీయావై యుద్ధము చేయుచున్న మాంటేనీగ్రో భార్యము తుగ్గు సామ్రాజ్యమునందు కేరియుండెడిది. 1788 నుండి నందుదానికి స్వాతంత్ర్యము వచ్చినది. బాల్కను యుద్ధమునందా రాజ్యపునేలు బాగుగ పోరినవి.

హెలిగోలాండు ఉత్తరమహాసముద్రమునందలి యొక చిన్న దీవుము. అరమెలు వెడల్పును అంతకన్న తక్కువ పొడవు యుండును. 1815 నుండి నాంగ్లేయులు జర్మనుల కిచ్చిరి. జర్మనుల నేకకోట్ల రూప్యములను వ్యయముచేసి బలపరచిరి. ఆ ద్వీపముపుడు జర్మనుల యుద్ధవాసల కాక్రయముగ నున్నది.

అయిలావ కలు శ్రీత దుగ్గములకు నలువది మైళ్లదూరము నుండుడెడి జర్మను పట్టణము. 25 $\frac{1}{2}$ మైళ్లయొ పొడవును పొడవుగలిగెడిచోట నున్నది. ఇక్కడ ననేకములయిన సంఘాలు జరిగినవి. యుద్ధభూమి నిర్మాణమునకిది యొక్క మైన స్థలము.

THE GREAT EUROPEAN WAR

INEFFECTIVE BOMBARDMENT OF ANTWERP

Russians Capture German Positions.

MINES IN THE ADRIATIC: ITALY INDIGNANT.

COLOSSAL GERMAN CASUALTIES: HALF A MILLION IN WESTERN CAMPAIGN.

BURMA MAIL SERVICE RESUMED.

(REUTER'S AGENT Y)

The Allies have occupied certain positions in southern Wevre. Beyond that there is no perceptible change in the centre. In Belgium the fight seems to be growing thicker day after day and the advantage appears to be on the side of the brave little nation. German attempts on Antwerp are continually repulsed. Malines for which there was so much fight has been re-occupied by the Belgians. Brussels is excited because of the arrest and internment of its Mayor for failure to pay the German levy. The estimated German casualties in the whole western campaign are really fabulous as many as half a million being believed to have died. The eastern theatre also does not seem favourable to the German. The front that side extends to a hundred miles and the Germans are reported to have been repulsed in an attempt to cross the Niemen and in other attempts in the Suwalki and Mariampol districts. Some of their positions also are said to have been taken. The movement in Italy appears to be against the interests of Germany. The people want perfect protection of their interest if they should remain neutral. Disturbances of these interests have already occurred and two Italian warships have had to sweep the Adriatic of mines thrown by the Austrians presumably as a protection against the allies. This is really helping the allies and in the face of it how long Austria and Germany, more than Austria, will remain complacent has yet to be seen. Exchanges of honour and manifestations of sympathy have passed between England and Portugal. One of our British Cruisers has captured three of the enemy's ships and one of its gunboats of the Cameroon river.

BELGIUM.

Siege of Antwerp.

Citadel Holds Out.

LONDON, September 30.—A Communiqué issued in Antwerp says:—The Germans have been unsuccessful in their attempts to silence our guns which have sometimes disappeared for minutes at a time in clouds of smoke from bursting projectiles. The Germans made an attempt against the Liezele and Breendonck forts and were allowed to approach. Then the Artillery and Infantry between the forts poured into them a hail of lead repulsing the Germans with heavy loss. As a result of to-day's operations we are confident of the ability of our national citadel to hold out.

Artillery and Infantry Attacks.

LONDON October 1.—(1-15 A.M.)—An Antwerp Communiqué, published last evening, says that the Germans bombarded the outer Southern forts throughout the day, but did little damage. Simultaneously with the bombardment, the German Infantry made a series of vigorous attacks between the Scheldt and Senne rivers. They were repulsed with heavy loss.

Malines Re-Occupied.

LONDON, October 1.—The Belgians have re-occupied Malines.

Trouble in Brussels.

Mayor Interned in Namur.

LONDON, October 1.—Brussels is excited at the arrest of the Mayor M. Max and his internment in Namur. It is believed to be due to the refusal to pay the remainder of the war indemnity.

GREAT BRITAIN.

Enemy's Shipping.

Captured by a British Cruiser.

LONDON, October 1.—The Admiralty announces that H.M. "Cruiser" "Cumberland" captured off the Cameroon River, eight Woermann liners and one Hamburg-America liner, their total tonnage being 30,915, also the gunboat "Seydlitz".

It is expected that the floating dock and the "Herzogin Elisabeth," which were sunk, will be raised.

General Wing Wounded.

LONDON, October 1.—(6 A.M.)—Brigadier-General Wing has been wounded.

Casualties.

LONDON, October 1.—(11-45 A.M.)—The following officers have been killed:—
Second-Lieutenant T. Bottomley, East Yorks.
Lieutenant J. C. Forsyth, Field Artillery.

Captain R. Hawes, Leicestershires.

Lieutenant W. E. Hill, North Staffordshires.

Lieutenant A. Teeling, Norfolks.

FRANCE.

Situation Satisfactory.

LONDON, October 1.—(1-15 A.M.)—It was officially stated in Paris, at eleven o'clock last night, that the general situation continued to be satisfactory.

There was no perceptible change on the front except in Southern Wevre. We occupied Seicheprey and advanced to the slopes of the Ruptdemad.

A Paris Communiqué.

Situation Unchanged.

LONDON, October 1.—(4-45 P.M.)—A Paris Communiqué says:—The General situation is unchanged but we progressed on our left to North of Somme and our Right in Southern Wevre.

The Marshal of France.

A New Appointment Created.

LONDON, October 1.—Although at the present moment there is no Marshal of France a decree fixes the salary of such a post at thirty thousand francs.

INDIA.

Colossal German Casualties.

ALLAHABAD, October 1.—The "Pioneer's" London correspondent cables on the 29th September:—During the supreme German effort to attain a decisive result, the British withstood over twenty attacks which continued day and night until the enemy were exhausted. The German casualties are colossal and are estimated at 60,000.

The Germans leave their men where they fall with the deliberate purpose of encumbering us with their wounded.

The German casualties in the whole western campaign are believed to total half a million.

In Case of Defeat.

What Will the Germans Do?

ALLAHABAD, October 1.—The "Pioneer's" London Correspondent cables on the 30th September:—The indications are that the Germans intend, if driven from their present position, to fall back on the Antwerp-Liege-Luxemburg line of fortresses. Antwerp can be reduced in time of siege. Howitzers are being withdrawn to Antwerp.

Turkish Warships Under Construction.

Why Britain Took Over Their Charge?

COMPENSATION PROMISED.

SIMLA, October 1.—As it appears that there has been some misunderstanding as to the conditions under which after the commencement of the war two warships under construction in England for the Turkish Government were detained H. E. the Viceroy desires that the following facts in regard to this matter should be made public:—In accordance with the recognized principle, right and supreme duty to ensure national safety in time of War, His Majesty's Government were reluctantly compelled to take over the two warships which were being built in England for the Turkish Government, but had not yet been delivered to them. His Majesty's Government had not only offered payment in full for the ships and their return in good condition after the war or the supply of equivalent new vessels but also additional and generous compensation for the use of these ships during the war.

Inquest on Delarey.

Some Curious Evidence.

LAHORE, October 1.—The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables:—London 30th September.—General Beyers, testifying at the inquest on General Delarey, said that he was going to the Potchefstroom Defence Camp and Lechtenburg to tell the people what was happening in connection with the invasion of German South West Africa, of which he disapproved. General Beyers denied that he took a remote road, owing to the fear of arrest. A Staff Officer testified that General Beyers had expressed to him his anticipation of arrest.

Concession to Civil Service Candidates.

The India Office announces a further concession to Civil Service candidates serving with the forces applicable to those eligible from 1915 to 1917 inclusive.

The Nizam's Gift.

A Letter to the Viceroy.

The Viceroy's Reply.

The Viceroy received lately the following telegram from His Highness the Nizam of Hyderabad:—"I desire to address Your Excellency about a matter which has never been absent from my thoughts since the first days when England entered upon war with Germany—I mean my ambition that Hyderabad should enjoy the privilege of sharing in some special manner, however humble, the burden of this great and Imperial conflict. Your Excellency is aware that the whole resources of my State are at the disposal of the British Government, and it is a pride to me that one of my regiments has been accepted and is now under orders for foreign service. But this is not enough. In 1887 my revered father offered to Her Imperial Majesty Queen Victoria the sum of sixty-lakhs when danger merely threatened the borders of the Indian Empire. I should be untrue alike to the promptings of my own heart and to the traditions of my House if I offered less to His Imperial Majesty King George the Fifth now that his whole dominions are united in a just and momentous war. As Your Excellency is the subject of my contri-

నోటీసు.

కొందఱు విశేషములు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రాకారము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయచూచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపున వ్రాసి పంపుదుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. క. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు నీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల సందఱుననమూనా పత్రికను దెప్పించవేచుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
పోస్టబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిని తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు
ప్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుదేరును.
మనోహరముగా నుండును.
నువాసన గలిగి యుండును.

వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.

తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యాధులు, ప్రియ, ఉద్యోగియు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహనావళ్యములకు ప్రాపక కురులను మనోహరముగఁబెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తశోధము, రక్తగతిశోధమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాని వలనను జ్వరమొచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదికములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బకవిరేచనములు, జగ్గి విరేచనములు, అజగ్గి విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే పారివును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, కేరింగ్స్, బొంబాయి.
9, జవాహర్‌నగర్, చెన్నై.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తెలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తుకుంటే తేలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మంచుపోసిన బాధమాయమగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునప్రబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూత్యనాశములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. క్షయదగ్గు. దగ్గుకుసేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరిపో ఆయానము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల నూత్యనాశములయందు ఏర్పడు బాగువులునువాయవు త్వరలో ప్రాణవాయువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత యోగిడినకొలది వృద్ధిజేయును. దగ్గుగలకతివారు దీని వెంటనుండుకొనుటమంచిది.

కఫహరిచూర్ణము.

ఈ చూర్ణము నవమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బనము, కాసహీన శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా క్షేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాడ్లము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరకమత్స్యమును కారణములు. రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధులమునవలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లవర్ణము, స్థలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి.

కుష్టుకుతైలము.

బీడ్ల 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, కేరింగ్స్, బొంబాయి.
9, జవాహర్‌నగర్, చెన్నై.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు నారులు రాచినయెడల తామర నివూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తిరిగిపీకొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బయట బయటచుండు అవస్థనగ వానికైతే వద్దు.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్నివిధముల వ్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0 10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టుగాలులు, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెళ్ళుకులకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగ గలవు.

గజ్జికీ తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0 7-0.

గజ్జి చీడ శరీరమాత్రుల న్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించును న్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త పుష్టికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.
20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-0-0

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, కేరింగ్స్, బొంబాయి

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వ్రాయు పప్పుడుగాని మరియితర సంబాధమున నుత్తరములు వ్రాయు పప్పుడుగాని అచ్చతో ముద్రింపబడిన వాఁ డేని కు ముందఁగానన్న నెంబరును తప్పక వ్రాయవలయును. అటు వ్రాయలేని జవాబులు సులభముగా నొసంగుటకు వీలుపడదు.

మూడు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చింగి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్నసొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును.

వ్యవస్థాపకుడు.

